

БЮЛЕТИН НА НАТФИЗ
ПУБЛИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ

РЕФЕРИРАН АНОТИРАН БЮЛЕТИН НА
НАТФИЗ 2025

НАЦИОНАЛНА АКАДЕМИЯ ЗА ТЕАТРАЛНО И
ФИЛМОВО ИЗКУСТВО „КРЪСТЬО САРАФОВ“

София

REFEREED ANNOTATED BULLETIN OF
NATFA 2025

NATIONAL ACADEMY OF THEATRE&FILM ARTS

Sofia

СЪДЪРЖАНИЕ:

МОНОГРАФИИ.....	4
ПУБЛИКАЦИИ В СВЕТОВНИ БАЗИ ДАННИ: WEB OF SCIENCE, SCOPUS.....	7
ПУБЛИКАЦИИ В СПЕЦИФИЧНИ СВЕТОВНИ БАЗИ ДАННИ: ERIN PLUS / CEEOL.....	11
ПУБЛИКАЦИИ В БАЗА ДАННИ НА НАЦИОНАЛНИЯ РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК НА НАЦИД.....	22
ПУБЛИКАЦИИ В СПЕЦИФИЧНИ ЗА НАПРАВЛЕНИЕТО ИЗДАНИЯ В БЪЛГАРИЯ.....	30
ПУБЛИКАЦИИ В ЧУЖДИ ИЗДАНИЯ.....	42
ПУБЛИКАЦИИ В НЕРЕФЕРИРАНИ ИЗДАНИЯ.....	45
НАУЧЕН РЕЦЕНЦЕНТ.....	46

МОНОГРАФИИ

1) 2025: Гърдев, Явор. Власт, Суверенитет и Режикура. Жанет 45. Двуетично издание (български и английски език). Gardev, Javor. Power, Sovereignty, and Directing. Janet 45. ISBN 978-619-186-975-6

РЕЗЮМЕ: Настоящата книга с подзаглавие „Опити върху перформативната сила, интерпретативната свобода и творческата автономия“ е публикация на едноименното интердисциплинарно дисертационно изследване на Явор Гърдев, издържано в духа на многоперспективна полемика около категориите „власт“ и „суверенитет“, както и около възможната приложимост на тези категории в изследването на взаимните властови влияния във взаимоотношението „режисьор – актьор“. Сезиран е методологичен арсенал от сферите на философията (най-вече философията на езика), социологията, социалната психология, политологията, юриспруденцията, теоретическото и историографското театрознание.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: власт, сила, мощ, авторитет, легитимност, суверенитет, суверен, автономия, режисура, режисьор, актьор, театър, перформация, перформативност

SUMMARY: The present book, subtitled “An Inquiry into Performative Force, Interpretive Freedom, and Creative Autonomy”, is a publication of Javor Gardev’s interdisciplinary dissertation research, conducted in the spirit of a multiperspectival polemic around the categories of “power” and “sovereignty”, as well as around the possible applicability of these categories to the study of the power dynamics within the *director-actor* relationship. The methodological arsenal employed draws from the fields of philosophy (primarily the philosophy of language), sociology, social psychology, political science, jurisprudence, and theoretical and historiographical theatre studies.

KEYWORDS: power, force, might, authority, legitimacy, sovereignty, sovereign, autonomy, directing, director, actor, theatre, performance, performativity

2) 2025: Йорданов, Николай. „Драматургични и производствени аспекти на риалити предаванията за таланти“. Издателство „Фосфорус“, април 2025 г. ISBN 978-619-93272-0-3

РЕЗЮМЕ: Книгата, базирана на дисертационния труд на автора, проследява целия процес от зараждане на идеята за едно предаване до реализацията му по света. Авторът анализира както основните драматургични похвати на този тип телевизионни програми, така и причините за устойчивия успех на техния бизнес модел. Този рядък научен поглед зад кулисите на предаванията за таланти е предназначен за всички с любопитство към жанра, който предизвиква толкова аплодисменти и освирквания – също като своите участници и създатели.

SUMMARY: The book, based on the author's dissertation, traces the entire process from the birth of the idea for a show to its realization around the world. The author analyzes both the basic dramatic techniques of this type of television programs and the reasons for the sustainable success of their business model. This rare scholarly look behind the scenes of talent shows is intended for anyone curious about the genre that causes so much applause and boos - as well as its participants and creators.

3) 2025: Йорданова, Нина. От родителите към детето. Консултиране и мониториране на родители в логопедичната практика. С., Пумпелина, П-ца Нима, 2025, ISBN 9786199289537

4) 2025: Kardashevskа, V. Voice in Academic and Pedagogical Communication: Theoretical and Methodological Dimensions глава от монография в издание на гръцки език „Съвременни методи на преподаване на реторика в училище“, издание на Hellenic Institute of Rhetorical and Communication Studies (IRESE in Greek),

(<https://www.rhetoricinstitute.edu.gr/>, основател, председател и редактор доктор Фотини Еглезу - Fotini Egglezou.

РЕЗЮМЕ: Гласът е основен инструмент в академичната и педагогическата комуникация, от съществено значение за предаване на знания, развиване на умения и изразяване на послания. Тази статия очертава основните и специфични характеристики на гласа и речта, включително тембър, сила на звука, диапазон, темпо-ритъм и интонация. Хипотезата е, че развитието на вокални качества като сила на звука, височина на тона и овладяването на речеви характеристики като темпо-ритъм и интонация, съчетани с ефикасното използване на гласовия апарат, формират основата за постигане на професионализъм и ефективност в комуникацията между университетски преподаватели и студенти, както и между учители и ученици. Преподавателите, които развиват тези умения и обучават гласа си, въздействат върху аудиторията си чрез паралингвистични средства, като гласът е един от най-важните от тях. Поради това статията представя теоретични концепции, заедно с методологични насоки и упражнения за формиране и развитие на вокални умения, базирани на преподавателския опит и българските образователни традиции в актьорското обучение. Текстът има както методологични, така и практически приложения.

ABSTRACT: The voice is a fundamental tool in academic and pedagogical communication, essential for conveying knowledge, developing skills, and expressing messages. This article outlines the primary and specific characteristics of voice and speech, including timbre, volume, range, tempo-rhythm, and intonation. The hypothesis is that the development of vocal qualities such as volume, pitch, and the mastery of speech characteristics like tempo-rhythm and intonation, combined with the efficient use of the vocal apparatus, form the foundation for achieving professionalism and effectiveness in communication between university lecturers and students, as well as between teachers and pupils. Educators who develop these skills and train their voice influence their audience through paralinguistic means, with the voice being one of the most crucial of these. Therefore, the article presents theoretical concepts, along with methodological guidelines and exercises for the formation and development of vocal skills, based on teaching experience and Bulgarian educational traditions in actor training. The text has both methodological and practical applications.

5) 2025: Kardashevskа, V. Embodied Speech as an Instrument of Influence: Phonetic and Paralinguistic Features глава в монография в издание на украински език - *Information Education and Professional Communication Technologies – 21st Century*, издание на Министерство на образованието и науката на Украйна, ноември 2015г.

РЕЗЮМЕ: Статията разглежда публичното говорене като инструмент за влияние в контекста на съвременната комуникация, с акцент върху неговите фонетични и комуникативни измерения. Анализът се фокусира върху универсалните фонетични и паралингвистични параметри на устното изразяване, които, независимо от езика, допринасят за създаването на убедителност, достоверност и емоционален резонанс. Представени са установени принципи и упражнения от практиката на обучението по сценично и публично говорене, насочени към развиване на ефективно вокално изпълнение в различни комуникативни среди. Статията има методологична и практическа насоченост и може да бъде полезна при обучението на учители, журналисти, медийни специалисти и широк кръг комуникатори. Резултатите от изследването предоставят основа за интердисциплинарен диалог между гласовата техника, реториката и комуникационните изследвания.

ABSTRACT: The paper examines public speaking as an instrument of influence within the context of contemporary communication, with an emphasis on its phonetic and communicative dimensions. The analysis focuses on the universal phonetic and paralinguistic parameters of oral expression which, regardless of language, contribute to the creation of persuasion, credibility, and emotional resonance. Established principles and exercises from the practice of training in stage and public speech are presented, aimed at developing effective vocal performance across diverse communicative settings. The paper has a methodological and practical orientation and can be of use in the training of teachers, journalists, media professionals, and a wide range of communicators. The findings of the study provide the basis for an interdisciplinary dialogue between voice technique, rhetoric, and communication studies.

6) 2025: Николова, Камелия. Българският театър 1856–2026. Репертоарни политики. Постановъчни практики. Институт за изследване на изкуствата – Българска академия на науките; Сдружение АНТРАКТ, 2025; ISBN 978-619-7619-62-1; ISBN 978-954-90705-3-8; 482 страници; 141 илюстрации.

РЕЗЮМЕ: Книгата е първата история на българския театър от появата му през 1856 г. до настъпващата 2026 г., когато той ще отбележи своята 170-годишнина. Проследявайки всички значими факти, личности и процеси в хода на неговото постъпателно развитие, изследването се фокусира върху два от основните му елементи – репертоара и представлението и, съответно, репертоарните политики и постановъчните

практики. Целта е чрез детайлна реконструкция и анализ на случилото се в българското театрално изкуство през призмата на тези определящи сфери да бъде разгледано, проблематизирано и обяснено неговото съвременно състояние.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: български театър, история, периодизация, репертоарни политики, постановъчни практики

ABSTRACT: The book *Bulgarian Theatre 1856–2026. Repertoire Policies. Stage Practices* is the first history of Bulgarian theatre from its beginning in 1856 to the upcoming 170th anniversary in 2026. Tracing all significant facts, personalities and processes in the course of its gradual development, the study focuses on two of its main elements – the repertoire and the performance and, respectively, the repertoire policies and stage practices. The aim is to examine, problematize and explain the contemporary state of theatre art in Bulgaria through a detailed reconstruction and analysis of what has happened in its past through the prism of these defining spheres.

KEYWORDS: Bulgarian theatre, history, periodization, repertoire policies, stage practices

7) 2025: Петров, Стилиян. „Тишината като действие. Театрални измерения и практики“, издателство Факел, 2025, ISBN 978-954-411-324-7

РЕЗЮМЕ: Текстът изследва семиотиката на тишината през основните компоненти на театралния процес: от текста към сцената. Монографията е първата на български език посветена на проблема.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Театър, пауза, мълчание, тишина.

ABSTRACT: The work explores the semiotics of silence through basic components in theatre process: from text to stage. The monograph is the first in Bulgarian dedicated to this problem.

KEYWORDS: Theatre, pause, quietness, silence.

8) 2025: Stefanova, Kalina. *Eastern European Directing*. стр. 277-294. *China Drama Research*. Vol.16. SONG Baozhen, MAO Fuguo, CHEN Yingzhi, SU Qiong, eds. Xueyuan Press: Beijing. ISBN: 978-7-5077-7075-9

РЕЗЮМЕ: Глава в колективна монография. Главата е посветена на съвременната източноевропейска режисура; представяне и анализ на най-отличителните характеристики на творческите почерци на нейни изявени представители.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: съвременна източноевропейска режисура, творчески почерци, водещи режисьори

SUMMARY: A chapter in a collective monograph. The chapter is focused on the contemporary Eastern European directing; introduction and analysis of the main features of the artistic signature styles of outstanding representatives.

KEY WORDS: contemporary Eastern European directing, artistic signature styles, outstanding directors

9) 2025: Цветанов, Мирослав. *Анатомия на куклата – материя и дух*. - София: Златно ключе, 2025. ISBN - 978-954-90237-8-7.

РЕЗЮМЕ: Книгата „Анатомия на куклата – материя и дух“ обхваща два дяла:

– Древното изкуство на водния куклен театър от най-нова гледна точка – тази след 2014 г. когато доц. Цветанов и екипът му успяват да интегрират едно сложно и непригодно за нашите географски ширини изкуство и трайно да го установят и развият в България и Европа.

– Съвременният професионален куклен театър пречупен през призмата на съвсем ново твърдение. Доказаната вече идея, че синтетично изкуство като кукления театър, чието основно средство – куклата развивала се повече от 5000 години, е много по-усъвършенствано от професионалния метод използващ кукли, който е на по-малко от 100 години.

(1952 година за пръв път стартира професионалното обучение за куклен театър в Чехия).

Тези две отделни на пръв поглед книги не биха имали нищо общо, ако проблемите и откритията в тях не бяха органично свързани чрез единственото еднакво и за двете – технологичният метод за създаване на механични конструкции за сцена на два коренно различни вида кукли. Куклите за водна среда – подчиняващи се на хидродинамичните закони и куклите за конвенционална сцена – подчиняващи се на законите на приложната механика.

Книгата ни запознава чрез технологичен анализ и богат илюстративен материал с непознати страни в създаването на театрални кукли, професионалното им използване и най-нови разработки и открития в кукленото изкуство.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: куклен театър; кукленост; куклата, като артефакт; технология за куклен театър; български воден куклен театър; Райската птица; единственият воден театър в Европа и България; сценография; метод в технологията за куклен театър

ABSTRACT: “Anatomy of the Puppet: Matter and Spirit” explores two distinct yet interconnected dimensions of puppetry:

The Ancient Art of Water Puppetry: Analyzed through a contemporary lens post-2014, documenting the successful integration of this complex Eastern tradition into Bulgaria and Europe by Assoc. Prof. Tsvetanov and his team.

Modern Professional Puppet Theatre: Re-evaluated through a provocative new thesis. It argues that the puppet itself—an artifact evolving for over 5,000 years—possesses a technical sophistication that far exceeds the formal professional methods of puppetry, which emerged less than a century ago (beginning with the first professional curriculum in Czechia, 1952).

While seemingly disparate, these two subjects are organically linked by the technology of mechanical construction. The book bridges the gap between puppets designed for aquatic environments—governed by hydrodynamics—and those for the conventional stage, governed by applied mechanics.

Through detailed technological analysis and extensive illustrations, this work unveils hidden aspects of puppet construction and professional practice, presenting the latest innovations and discoveries in the field.

KEYWORDS: Puppet theatre, puppetry, the puppet as artifact, puppetry technology, Bulgarian water puppet theatre, The Bird of Paradise, scenography, mechanical construction.

10) 2025: Цанев, Боян. Големият разказ не иска да умре [Монография]. София: Издателство на БАН „Проф. Марин Дринов“, 2025, ISBN 978-619-245-572-9.

РЕЗЮМЕ: Целта на книгата е да представи понятието и практиката на трансмедийността в нейния разгърнат потенциал. Трансмедията е не просто индустриална стратегия, а динамична културна практика, която се случва чрез субективния прочит и личното картографиране на наративни фрагменти. Въпреки постмодерния скептицизъм, Големият разказ продължава да съществува, макар и трансформиран в нови, полифонични и хибридни форми.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: трансмедиялност, Голям разказ, Аз-ова карта, ризома, кинокатастрофичност

ABSTRACT: The book aims to present the concept of transmediality in its full potential. Transmedia is not merely an industrial strategy, but a dynamic cultural practice that unfolds through subjective interpretation and the personal mapping of narrative fragments. Despite postmodern skepticism, the Grand Narrative continues to exist, albeit transformed into new, polyphonic, and hybrid forms.

KEYWORDS: transmediality, Grand narrative, Self-map, rhizome, cine-catastrophe

ПУБЛИКАЦИИ В СВЕТОВНИ БАЗИ ДАННИ – WEB OF SCIENCE, SCOPUS

1) 2025: Аверина, Мария. Иновативни монтажни подходи при реконструиране на отминали събития и реалности чрез лични архиви в авторски документални филми си. // Изкуствоведски четения. „Изкуство и архиви“ – Модул Ново Изкуство, 2025 към Института по Изкуствознание на БАН, ISSN: 0032-9371, с. 487 – 497

https://artstudies.bg/artstudies/ART_READINGS_2025_New_Art.pdf

Резюме: В тази статия се разглеждат различни подходи за изграждане на плътна кинематографична реалност в присъствието на оскъдни филмови архиви чрез анализ на „Три минути: Удължаване“ и „Рентгенография на едно семейство“. И в двата филма разказът остава ограничен до фотографски и видео архиви, без да включва екранни интервюта с очевидци. В „Три минути: Удължаване“ се изгражда съзерцателен кинематографичен разказ, в който триминутен филмов архив е разтегнат до 69 минути. В „Рентгенография на едно семейство“ разказът се движи от гласовете на режисьорката и нейните родители, чиито гласове са артистично написани.

Ключови думи: документален филм, лични архиви, семейни спомени, възстановки, озвучаване, 3D визуализация

Abstract: In this article are examined various approaches to constructing a dense cinematic reality in the presence of scarce film archives through an analysis of “Three Minutes: A Lengthening” and “Radiograph of a Family”. In both films, the narrative remains confined to photographic and video archives without including on-

screen interviews with eyewitnesses. In “Three Minutes: A Lengthening” a contemplative cinematic narrative is being constructed, in which a three-minute film archive is stretched to 69 minutes. In “Radiograph of a Family”, the narrative is driven by the voices of the director and her parents, whose voices are artistically scripted.

Keywords: documentary, personal archives, family memories, reenactments, voiceover, 3D visualisation

2) 2025: Doytcheva, Veneta. The Theatrical Experience of War on the Stage of the Ivan Vazov National Theatre in Sofia (1917–1918) season. //Balkanistik forum’25. War, Sorrow and Justice, International University Seminar for Balkan Studies and Specialization, South West University Neofit Rilski – Blagoevgrad. Publishing House Neofit Rilski Blagoevgrad, 2025, p. 33-46; ISSN 1310-3970 (Print) ISSN 2535-1265 (Online). Indexed in: SCOPUS, Web of Science (ESCI), ERIH PLUS, MIAR

РЕЗЮМЕ: Статията коментира две български пиеси „Пленникът от Трикери“ от Константин Мутафов и „Не бил достоен“ от Стилиян Чилингиоров, поставени за пръв път на сцената на Народния театър в София през сезон 1917-1918. Анализирани са художествените специфики, чрез които авторите изразяват преживяването на войната непосредствено след приключването на Първата световна война. Специално внимание е отредено на избора на сюжети и развръзки в двете пиеси. Подчертава се връзката между поетиката на пиесата „Пленникът от Трикери“ (К. Мутафов) и документални свидетелства от епохата (книгата на Владимир Сис „Гробовете на Трикери“ (1914).

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Пленникът от Трикери от Константин Мутафов, Не бил достоен от Стилиян Чилингиоров, Народен театър Иван Вазов, Първа световна война.

ABSTRACT: The article comments on two Bulgarian plays: The Prisoner of War from Trikeri, by Konstantin Mutafov, and They Say He’s not Worthy, by Strliyan Chilingirov, both of which premiered on the stage of the National Theatre in Sofia during the 1917–1918 season. The text analyses the artistic specifics through which the authors convey the experience of war. Special attention is paid to the choice of plots and denouements in the two plays. The contribution focuses on the connection between the poetics of the play The Prisoner of War from Trikeri (K. Mutafov) and the documentary evidence from the time (Vladimir Sis’s book The Graves of Trikeri (1914).

KEYWORDS: The Prisoner of War from Trikeri, by Konstantin Mutafov, They Say He’s not Worthy, by Stiliyan Chilingirov, National Theatre Ivan Vazov, First World War.

3) 2025: Нейкова, Радостина. Анимация и анимационна технология, използвани при изграждане на спомени в екранното време и пространство, с.109 – 118, Изкуство и история, тематичен рецензиран сборник за изкуствознание в 2 тома 2024, Ново изкуство, Иизк – БАН, С. 2025, стр. 109 – 118, ISSN: 1313-2342 ISBN: 978-619-7619-42-3. Индексирано в WOS

РЕЗЮМЕ: Как се изграждат на екрана нереални и основаващи се на субективността на човешкото възприятие спомени? Настоящият текст изследва как се развиват във времето някои важни и специфични аспекти на избрани анимационни технологии при създаване на художествени екранни образи. Като спира вниманието си върху два ключови примера от съвременното екранно и анимационно изкуство - „Маалбек“, 2020 г. (реж. Исмаел Шандоти, Белгия, Франция) и „Всичките ми белези изчезват с вятъра“, 2022, (реж. Анжелика Рестрепо и Карлош Веландия), Колумбия.

SUMMARY: One of the main directions in the development of vision in nowadays screen art is precisely the entry of digital technologies into the process of creation, distribution and communication with the artistic artifact. And the natural result is precisely the change of a number of aesthetic features of the works created in the system of screen arts. The present text analyzes two animated films whose hybrid innovative animation technology really adequately interweaves and builds the plot action - „Maalbek“, (2020 dir. Ismael Joffroy Chandoutis) and „All My Scars Vanish in the Wind“ (2022, dir. Angelica Restrepo and Carlos Velandia), Colombia.

The two films are a compilation between documentary and animation stylistics and are in the element of their true hybrid nature. We all seek our own paths in the discoveries of our memories. Objective accuracy is not sought, but emotional accuracy is sought. Both films are animated experiments that explore the idea, through a game of digital photographic disintegration and re-construction and deconstruction of images.

4) 2025: Нейкова, Радостина. Стара анимация – нова анимация. Изкуствоведски четения, Тематичен сборник за изкуствознание в 2 тома, Art and history/ Art reading 2024, С. Институт за изследване на изкуствата, 2025 ISBN 978-619-7619-42-3, (под печат).

5) 2025: Николова, Камелия. Чеховата Вишнева градина и Крикор Азарян: театър и история – Изкуствоведски четения'2024. Модул Ново изкуство: Изкуство и история/ Art Readings'2024. New Art Module: Art and History. Sofia: Institute of Art Studies, Bulgarian Academy of Sciences, 2025, 130-141; ISSN 1313 2342, ISBN 978-619-7619-29-4. Индексирано в Web of Science

РЕЗЮМЕ: Последната пиеса на Чехов Вишнева градина заема особено важно място в творчеството на Крикор Азарян (1934–2009) – един от емблематичните български режисьори от 70-те години на XX до първото десетилетие на XXI век. През своята дълга и интензивна театрална практика той я поставя три пъти – през 1974 г. в Театъра на българската армия, двайсет и една години по-късно – през 1995 г. отново на тази сцена, и като свой специално избран спектакъл реквием през 2009 г., когато след дълго боледуване умира по време на финалните репетиции на представлението. Чрез анализа на трите спектакъла по Чеховата пиеса в контекста на различните периоди, в които режисьорът се връща към нея, текстът се опитва да проследи както личната творческа история на известния режисьор, така и историята на театъра и обществото в България по това време.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: режисьорска интерпретация, рецепция на Чехов, български театър

ABSTRACT: The last Chekhov's play The Cherry Orchard has a particularly important place in the work of Krikor Azaryan (1934–2009) – one of the emblematic Bulgarian directors in the time between 1970s and the first decade of the 21st century. During his long and very intensive theatrical practice, he staged it three times – in 1974 at the People's Army Theatre in Sofia (today the Bulgarian Army Theatre), twenty-one years later, in 1995, again on this stage and as his performance – requiem in 2009 at the National Theatre when, after a long battle with a serious illness, he died at the final rehearsals of the production. By analysis of the three performances of Chekhov's play in the context of the different periods in which the director returned to it, the text tries to trace both the personal artistic history of the famous director and the history of theatre and society in Bulgaria at that time.

KEYWORDS: director's interpretation, reception of Chehov's drama, Bulgarian theatre

6) 2025: Stefanova, Kalina. Daniel, Leon. – In Delgado MM, Williams S, eds. The Cambridge Encyclopedia of Stage Directors. Cambridge University Press. (159 p.) ISBN 978-1-107-19059-7 Hardback. DOI: 10.1017/9781108115995. Indexed in SCOPUS

РЕЗЮМЕ: Представяне творчеството на Леон Даниел – етапи в развитието му като творец, характеристики на режисьорския му стил, основни приноси към българския театър. Първо включване на Даниел в енциклопедия от такъв ранг.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Леон Даниел, режисура, български театър

ABSTRACT: Introduction to the oeuvre of Leon Daniel – stages of his artistic development, characteristics of his directorial style, main contribution to the Bulgarian theatre. This is the first inclusion of Daniel in an encyclopedia of such a rank.

KEY WORDS: Leon Daniel, directing, Bulgarian theatre

7) 2025: Stefanova, Kalina. Massalitinov, Nikolai Osipovich. – In Delgado MM, Williams S, eds. The Cambridge Encyclopedia of Stage Directors. Cambridge University Press. (427-428 p.) ISBN 978-1-107-19059-7 Hardback. (159 p.) DOI: 10.1017/9781108115995. Indexed in SCOPUS.

РЕЗЮМЕ: Представяне творчеството на Николай Масалитинов – етапи в развитието му като творец, характеристики на режисьорския му стил, основни приноси към българския театър.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Масалитинов, Станиславски, български театър

ABSTRACT: Introduction to the oeuvre of Nikolai Massalitinov – stages of his artistic development, characteristics of his directorial style, main contribution to the Bulgarian theatre.

KEY WORDS: Nikolai Massalitinov, directing, Bulgarian theatre

8) 2025: Stefanova, Kalina. Mladenova, Margarita. – In Delgado MM, Williams S, eds. The Cambridge Encyclopedia of Stage Directors. Cambridge University Press. (459-460 p.) ISBN 978-1-107-19059-7 Hardback. (159 p.) DOI: 10.1017/9781108115995. Indexed in SCOPUS.

РЕЗЮМЕ: Представяне творчеството на Маргарита Младенова – етапи в развитието ѝ като творец, характеристики на режисьорския ѝ стил, основни приноси към българския театър. Първо включване на Младенова в енциклопедия от такъв ранг.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Младенова, режисура, български театър

ABSTRACT: Introduction to the oeuvre of Margarita Mladenova – stages of her artistic development, characteristics of her directorial style, main contribution to the Bulgarian theatre. This is the first inclusion of Mladenova in an encyclopedia of such a rank.

KEY WORDS: Margarita Mladenova, directing, Bulgarian theatre

9) 2025: Stefanova, Kalina. Morfov, Alexander. – In Delgado MM, Williams S, eds. The Cambridge Encyclopedia of Stage Directors. Cambridge University Press. (466-467 p.) ISBN 978-1-107-19059-7 Hardback. (159 p.) DOI: 10.1017/9781108115995. Индексирано в SCOPUS.

РЕЗЮМЕ: Представяне творчеството на Александър Морфов – етапи в развитието му като творец, характеристики на режисьорския му стил, основни приноси към българския театър. Първо включване на Морфов в енциклопедия от такъв ранг.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Морфов, режисура, български театър

ABSTRACT: Introduction to the oeuvre of Alexander Morfov – stages of his artistic development, characteristics of his directorial style, main contribution to the Bulgarian theatre. This is the first inclusion of Morfov in an encyclopedia of such a rank.

KEY WORDS: Leon Daniel, directing, Bulgarian theatre

10) 2025: Stefanova, Kalina. Ognyanova, Julia. – In Delgado MM, Williams S, eds. The Cambridge Encyclopedia of Stage Directors. Cambridge University Press. (497-498 p.) ISBN 978-1-107-19059-7 Hardback. (159 p.) DOI: 10.1017/9781108115995. Индексирано в SCOPUS.

РЕЗЮМЕ: Представяне творчеството на Юлия Огнянова – етапи в развитието ѝ като творец, характеристики на режисьорския ѝ стил, основни приноси към българския театър. Първо включване на Огнянова в енциклопедия от такъв ранг.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Огнянова, режисура, български театър

ABSTRACT: Introduction to the oeuvre of Julia Ognyanova – stages of her artistic development, characteristics of her directorial style, main contribution to the Bulgarian theatre. This is the first inclusion of Mladenova in an encyclopedia of such a rank.

KEY WORDS: Julia Ornyanova, directing, Bulgarian theatre

11) 2025: Terziev, Asen. Kielce Showcases Poland's Contemporary Theatre. – In: Critical Stages/Scènes critiques, The IATC journal/Revue de l'AICT – December/Décembre 2025: Issue No 32. Индексирано в SCOPUS.

<https://www.critical-stages.org/32/kielce-showcases-polands-contemporary-theatre/>

РЕЗЮМЕ: Статията представя преглед на 7-ия Международен театрален фестивал в Келце (12–26 октомври 2025 г.), организиран от Театър „Жеромски“ в Келце, Полша. Фестивалът показва шоукейс на съвременния полски театър заедно с подобрени международни постановки от Румъния, Франция и Литва. Куратор на програмата е Марчин Завада, а в нея са включени четиринадесет полски спектакъла. Акцентът е поставен върху мултидисциплинарни подходи, които съчетават елементи от драматичния и документалния театър, танц и музика.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Келце, шоукейс, полски театър

SUMMARY: The article reviews the 7th Kielce International Theatre Festival (12–26 October 2025), organized by the Żeromski Theatre in Kielce, Poland. The festival showcases contemporary Polish theatre alongside selected international productions from Romania, France, and Lithuania. Curated by Marcin Zawada, the program features fourteen Polish works and highlights multidisciplinary approaches blending drama, dance, music, and documentary elements.

KEYWORDS: Kielce, showcase, Polish theatre

1) 2025: Андонов, Красимир. “Българската възрожденска портретна фотографията: документ и доказателство”, “Изображение и текст”, приета за печат. Индексиран в CEEOL.

РЕЗЮМЕ: Фотографският изобразителен метод навлиза по земите на днешна България скоро след неговото откриване през 1839 г. Това се случва в много особен исторически момент за нацията ни – сред българите, които вече от векове живеят под владичеството на Османската империя, все по-силно се чува зов за национално освобождение, постигнато чрез въоръжена борба. Революционната дейност е особено силна сред емигрантските ни общества в съседните свободни държави. Там се издават независими вестници, събират се пари и оръжие, формират се чети, които се прехвърлят и сражават за свободата на поробената ни родина.

ABSTRACT: The photographic method of representation entered the lands of present-day Bulgaria soon after its discovery in 1839. This happened at a very special historical moment for our nation – among the Bulgarians, who had been living under the rule of the Ottoman Empire for centuries, a call for national liberation, achieved through armed struggle, was increasingly heard. Revolutionary activity was especially strong among our emigrant societies in the neighboring free countries. There, independent newspapers were published, money and weapons were collected, and bands were formed that transferred and fought for the freedom of our enslaved homeland.

2) 2025: Божилова-Андонова, Маргарита. Статия: “Франкенщайн – отговорността към сътворението”, “Изображение и текст”, приета за печат. Индексиран в CEEOL.

3) 2025: Гайдаров, Калин. Духовно-нравственото възпитание на децата и кукления театър. В: сб. „20 години специалност „Образователен терапевтичен куклен театър“. С., НАТФИЗ. Индексиран в CEEOL и EBSCO.

РЕЗЮМЕ: Духовно-нравственото възпитание на децата е особено важна задача на обществото. Един красив, но и ефективен начин за решаване на тази задача е кукленото изкуство. Кукленият театър за деца разполага със средствата за формиране на активни нагласи у личността в полза на духовно-нравствените ценности, които имат основата си в Библейските текстове.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: куклен театър, духовно-нравствени ценности, красиво, добро, сюжет, форма, сценография

ABSTRACT: The spiritual and moral education of children is a particularly important task of society. A beautiful, but also effective way to solve this task is puppetry. Puppet theater for children has the means to form active attitudes in the personality in favor of spiritual and moral values, which have their basis in the Biblical texts.

KEYWORDS: puppet theater, spiritual and moral values, beautiful, good, story, shape, scenography

4) 2025: Георгиева, Боряна. За смисъла на образователен и терапевтичен куклен театър. – В: 20 години специалност "Образователен и терапевтичен куклен театър" : Юбилеен сборник с научни статии, представени на научна конференция, София, 27.05.2025 г. / Състав., науч. ред. Михаела Тюлева ; Науч. рец. проф. д-р. Катерина Илкова. - Велико Търново : Фабер, 2025. - с. 23 - 30. Индексиран в CEEOL и EBSCO.

РЕЗЮМЕ: Статията изследва „Образователен и терапевтичен куклен театър“ като допълнителен потенциал на кукленотеатралното изкуство. Изтъква някои прилики и отлики с психодрамата. Чрез анализ на научно доказани резултати, примери от практиката и теоретично съпоставяне обосновава кукленотеатралното изкуство и неговите изразни средства като изключително ефективна форма за обучение, личностно развитие, превенция и арттерапевтично средство.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: куклен театър, образование, арттерапия, психодрама, Образователен и терапевтичен куклен театър.

ABSTRACT: The article explores “Educational and Therapeutic Puppet Theatre” as an additional potential of the puppet theatre art. It highlights certain parallels with psychodrama. Through the analysis of scientifically proven results, practical examples, and theoretical comparisons, it substantiates puppet theatre art and its expressive means as an exceptional form of education, personal development, prevention and an art therapy tool.

KEYWORDS: Puppet Theater; education; art therapy; psychodrama; Educational and Therapeutic Puppet Theatre.

5) 2025: Дачев, Мирослав. Семиотика на гласа: икона, глас, чудо. – В: Годишник на НАТФИЗ "Кр. Сарафов", 2024-2025, 43-69 [студия]. ISSN 1314-0760. Рефериран в CEEOL, EBSCO.

ABSTRACT: Miraculous icons are signs of miracles: a reminder of miracles that have happened and at the same time, a sign that miracles will continue to happen. The miraculous icon can only be related to and through the miracle and its particular nature, inhabiting the boundary between the world of the real and the world of the supernatural. The miraculous icon is always an icon-in-action; its fame has to do with doing something on the border of the difficult to explain and the supernatural: action-beyondnature. The miracle happens in the action; it is the event-life of the icon. But what seems to be still missing is that semiotic perspective on the miraculous images that focuses the diversity of their possible worlds: what are the functions of the voice associated with miraculous images—a voice coming both from the icon itself and before (beyond) the image, for which voice the image itself is later painted, or what is the dynamic of the relationship between voice and image in miraculous icons. These are interweaves of a very exciting palimpsest that spreads over the territory of love and reverence for the miraculous icons of the Theotokos not only multiple maps of different miracles but also multiple optics of reading and understanding—of both the miracles and the icons. In the following pages, I will try to present the miraculous icons of the Theotokos on Mount Athos in the light of such a semiotic perspective.

KEYWORDS: icon, voice, miracle, speech acts, intentional states

РЕЗЮМЕ: Чудотворните икони са знаци за чудеса: припомнящ знак за случили се някога чудеса и едновременно с това – предсказващ знак, че чудесата ще продължават да се случват. Чудотворната икона може да бъде съотнасяна и мислена само през чудото и неговата особена природа, обитаваща границата между света на реалното и света на свръхестественото. Чудотворната икона винаги е икона-в-действие; славата ѝ е свързана с това, че извършва нещо на границата на трудно обяснимото и свръхестественото; действие-отвъд-Естеството. Чудото се случва в действието, то е събитийният живот на иконата. Но като че ли все още липсва онази семиотична перспектива към чудотворните образи, която да фокусира многообразието на техните възможни светове: какви са функциите на гласа, свързан с чудотворните изображения – глас, идващ както от самата икона, така и преди (отвъд) изображението, заради който глас по-късно се рисува самото изображение, или каква е динамиката на връзката между глас и образ при чудотворните икони. Това са преплитания от един изключително вълнуващ палимпсест, който разстила върху територията на любовта и почитта към Богородичните чудотворни икони не само множество карти с различни чудеса, но и множество оптики на четене и разбиране – както на чудесата, така и на иконите. В следващите страници ще опитам да представя Богородичните чудотворни икони на Света Гора в светлината на подобна семиотична перспектива.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: икона, глас, чудо, речеви актове, интенционални състояния

6) 2025: Дачев, Мирослав. Семиотика на името: икона, име, чудо. – В: Реторика и комуникации. A Peer Reviewed Scientific Journal, 2026, октомври, бр. 65, с. 106-123 [студия]. ISSN 1314-4464 (онлайн издание). DOI 10.55206/IOLJ6521 – 106. Реферирано в ERIH PLUS.

ABSTRACT: Already with the utterance of the name of a miraculous icon, the one to whom the icon refers comes to life in the name. In each of her miraculous icons, the Most Holy Theotokos is present through her name. The name is also an invitation to enliven the world of tradition. The narrative of the miracle, in condensed form, is contained in the name. It potentially contains all aspects of tradition, but one of them is most strongly present and nominally defining. The name is a formula for a narrative, a fable in condensed form, a quintessence of the action of the icon that carries the miracle on its shoulders. A miraculous icon most often gets its name in connection with a particular event, in which the icon is actively involved. The mere utterance of the name of the miraculous icon in the act of prayerful communion transforms the place of everyday life into a place of

celebration, and time freezes in the still image of eternity. When prayerfully addressed to the Theotokos, the name serves to invoke her. She is truly present in the name spoken. Already with the utterance of the name of her miraculous icon, she lives in the name.

KEYWORDS: Miraculous icon of the Theotokos, name, miracle, Holy Mount Athos.

РЕЗЮМЕ: Още с произнасянето на името на дадена чудотворна икона този, към когото иконата преpraща, заживява в името. Във всяка своя чудотворна икона Пресвета Богородица присъства чрез името. Името е покана и за оживяване на света на преданието. Разказът за чудото, в съгъстена форма, се съдържа в името. То потенциално съдържа всички аспекти на преданието, но един от тях е най-силно присъстващ и номинативно определящ. Името е формула за наратив, фабула в съгъстен вид, квинтесенция от действието на иконата, което носи на раменете си чудото. Чудотворната икона най-често получава името си във връзка с определено събитие, в което иконата участва активно. Дори само произнасянето на името на чудотворната икона в акта на молитвено общуване превръща мястото на ежедневието в празнично, а времето застива в неподвижния образ на вечността. Когато е молитвено отправено към Богородица, името служи за Нейното призоваване; Тя действително присъства в изреченото име. Още с произнасянето на името на Нейна чудотворна икона, Тя заживява в името.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: чудотворна Богородична икона, име, чудо, Атон.

7) 2025: Дачев, Мирослав. Семиотика на мястото: икона, място, чудо. – В: Реторика и комуникации. A Peer Reviewed Scientific Journal, бр. 62, с. 122-145 [студия]. ISSN 1314-4464 (онлайн издание). DOI 10.55206/HBJL9664 Реферирано в ERIH PLUS.

ABSTRACT: The notion of ‘place’ characterizes medieval civilization. For a place like the Holy Mountain, this is particularly characteristic. Reality and tradition have so firmly joined hands over the centuries that today the Theotokos and the place called Mount Athos are inseparable. The miraculous icon inhabits a place that has been transformed from a place of everyday life into a place of feast. It is the miracle that transforms; it underlies every transformation of the everyday. Every place in the holy monastery is fit to house a miraculous icon. For it is not the place that chooses the icon, but the icon chooses the place. Miraculous icons have two places of feast: a silent and hidden dwelling in the supposedly everyday place and a solemn dwelling in the visible place of feast. Both places are topographies of our most intimate selves—those that are touched in prayer and those touched by God’s presence. The place must be adequate to the depicted image of the Theotokos; it must be worthy of being inhabited by the miraculous image. Only then do icon and place become inseparable.

KEYWORDS: Miraculous icons (of the Theotokos), Mount Athos, place, miracle, feast

РЕЗЮМЕ: Понятието „място“ характеризира средновековната цивилизация. За място като Света гора това е особено характерно. Реалността и преданията така здраво са сплели ръце през вековете, че днес Богородица и мястото, наречено Атон, са неделими. Чудотворната икона обитава място, което от място на всекидневието е превърнато в празнично място. Чудото е това, което превръща; то стои в основата на всяка трансформация на делничното. Всяко едно място в светата обител е годно да приюти чудотворна икона. Защото не мястото избира иконата, а иконата избира мястото. Чудотворните икони имат две места на празника: едно безмълвно и скрито живеене в уж всекидневното място и едно тържествено живеене във видимото място на празника. И едното, и другото място са топография на нашата найинтимна същност – тази, която в молитвата се докосва и е докосвана от Божието присъствие. Мястото трябва да е адекват на изображения Богородичен образ; да е достойно за обитаване от чудотворния образ. Едва тогава иконата и мястото стават неделими.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: (Богородични) чудотворни икони, Атон, място, чудо, празник.

8) 2025: Каменова, Зорница. Драматичният потенциал на кукления театър в съвременните сценични форми. // Проблеми на изкуството, 2025, бр. 3, с. 66-73. ISSN 0032-9371. Индексирано в CEEOL.

РЕЗЮМЕ: През XX век сценичната кукла търпи бурно развитие, а кукленият театър от маргинално изкуство се превръща в новаторска съвременна сценична форма. От кукли, наподобяващи човека и хомогенен театър се достига до естетиката на обектния театър. Текстът разглежда разнообразието в художествените фигури, които създават драматургичен потенциал в кукленото представяне на сцената като част от определени културни процеси и като представителни за различни сценични тенденции и включва показателни примери от световната и българската практика.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: кукла, сценичен обект, обектен театър, театър на материала, художествена метафора

ABSTRACT: Throughout the twentieth century, the puppet underwent rapid development, and puppet theatre, which was a marginal art form at the beginning of the century, evolved into contemporary innovative stage forms. From puppet creatures resembling human beings and homogenous puppet theatre, the field has progressed to today's object theatre aesthetic. All components of puppet performance have been changing - including the text and dramaturgy, imagery, puppets, actors, audience reception, as well as the processes of creating the performance, interaction between puppets and puppeteers and conventions between theatre and audience. The text examines the wide variety of artistic figures as part of certain cultural processes that generate dramatic power in puppet performance. It includes examples from both global and Bulgarian theatre practices.

KEYWORDS: puppet, performing object, object theatre, material performance, metaphor

9) 2025: Каменова, Зорница. Клоунът пада, за да не падаме ние. – В: Сб. 20 години специалност „Образователен и терапевтичен куклен театър“, 2025, с. 150-160. ISBN: 978-619-00-1983-1. Индексиран в CEEOL и EBSCO.

РЕЗЮМЕ Идеята на текста е да насочи вниманието към ролята на клоуна и клоуната в съвременните изкуства, но и към техния потенциал, който ги прави подходящо средство за медицинска медиация под названието „медицинска клоунада“. В началото се разглеждат спецификите на този художествен вид и връзката му с пантомимата, цирка и театъра. Втората част акцентира върху онова, което го превръща в инструмент за арт терапия и помощно средство при лечение, като на финала представя конкретни примери за приложението му от световната и най-вече българската практика с дейността на Сдружение „Метаморфози“, зад която стоят актрисите и мимове Ива Лапатова и Янита Кирова, нарекли себе си д-р Куку и д-р Пипи.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: клоунада, клоун, куклен театър, театър, терапевтичен театър, арт терапия, медицинска клоунада, пантомима, цирк

ABSTRACT: The idea of this text is to draw attention to the role of the clown and clowning in contemporary arts, as well as to their potential, which makes them a suitable tool for medical mediation under the term “medical clowning”. The beginning discusses the specifics of this art form and its relationship with pantomime, circus and theater. The second part emphasizes what transforms it into an instrument for art therapy and an aid in treatment, concluding with specific examples of its application from global and especially Bulgarian practice, highlighting the activities of the Association “Metamorphoses”, which is led by actresses and mimes Iva Lapatova and Yanita Kirova, who call themselves Dr. Kuku and Dr. Pippi.

KEYWORDS: clowning, clown, puppet theater, theater, therapeutic theater, art therapy, medical clowning, pantomime, circus

10) 2025: Караджова, Петя „Предпоставки в процеса на креативно мислене и развиване на творческата интелигентност чрез практиките на кукления театър“, Юбилеен сборник „20 години специалност „Образователен и терапевтичен куклен театър“, Изд. „Фабер“ 2025, с. 136-148, ISBN: 978-619-00-1983-1. Индексиран в CEEOL и EBSCO.

РЕЗЮМЕ: В настоящата статия се разглеждат основни компоненти, участващи в кукления театър, и тяхната функция в креативно-творческите процеси. Взимат се предвид методи и похвати при изграждане на историята (образи, действия и ситуации) в приказния жанр (най-вече от примерите на автора Джани Родари) и се извличат няколко основни подхода, приложими чрез изразните средства и употребяваните техники в дейностите и терапите чрез изкуство. Основно те са насочени към провокиране на фантазията при създаването на образи и истории, с насочване на мисълта към нестандартни решения и развиване на творческата рефлексивност.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: приказка, креативен процес, творческа интелигентност, куклен театър, въображение.

ABSTRACT: The article discusses the main components of puppet theatre and their function in the creative process. Methods and techniques in the construction of story (images, actions and situations) in the fairy tale genre are considered (mainly from the examples of the author Gianni Rodari). Several basic approaches are outlined, applicable through the expressive means and techniques used in activities and therapies through art. These are mainly aimed at provoking fantasy in the creation of images and stories and at guiding unconventional solutions and developing creative reflection.

KEYWORDS: fairy tale, creative process, creative intelligence, puppet theater, imagination.

Сборникът е рефериран в НАЦИД и индексиран в CEEOL

11) 2025: Каракостов, Константин. Поздравителен адрес в рамките на научна конференция по повод 20 години от създаването на специалност Образователен и терапевтичен куклен театър към катедра Куклен театър, НАТФИЗ „Кр. Сарафов“ 2025, ISBN-13: 978-619-00-1983-1. Индексиран в CEEOL и EBSCO.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: 20 години специализирано обучение по Образователен и терапевтичен куклен театър, научна конференция, НАТФИЗ „Кр. Сарафов“, поздравителен адрес, Куклотерапия.

KEYWORDS: 20 years of the Educational and Therapeutic Puppet Theatre program, scientific conference, NATFA "Kr. Sarafov", greeting for the scientific community, puppet therapy.

АНОТАЦИЯ: Обръщението е към колегите и участниците в научната конференция по повод 20 години специализирано обучение по Образователен и терапевтичен куклен театър.

ABSTRACT: The address is towards colleagues and participants in the scientific conference on the occasion of 20 years of specialized training in Educational and Therapeutic Puppet Theater.

12) 2025: Константинова, Ема. Евреите в българското кино // Годишник на НАТФИЗ'2024-2025. София, НАТФИЗ, 2025. 113-121. ISSN 1314-0760. Национален референтен списък: ID №4073. Индексиран в CEEOL и EBSCO.

РЕЗЮМЕ: Текстът изследва еврейското присъствие в българското кино – както чрез творчеството на артисти от еврейски произход, така и чрез филмите, отразяващи живота и съдбата на евреите в България. Проследени са основните периоди в развитието на българската кинематография: от първите киносалони и филмови предприемачи в началото на XX век, през отражението на Втората световна война и комунистическия режим върху киното, до посттоталитарните опити за по-обективно представяне на историческите събития. Анализират се ключови документални и игрални филми, като се подчертава ролята на киното в съхраняването на историческата памет и насърчаването на толерантността.

SUMMARY: The text explores the Jewish presence in Bulgarian cinema—both through the works of artists of Jewish descent and through films depicting the life and fate of Jews in Bulgaria. It traces the main periods in the development of Bulgarian cinematography: from the first cinemas and film entrepreneurs at the beginning of the 20th century, through the impact of World War II and the communist regime on cinema, to the post-totalitarian attempts for a more objective representation of historical events. Key documentary and feature films are analyzed, highlighting the role of cinema in preserving historical memory and promoting tolerance.

13) 2025: Константинова, Ема. Рецензия на книгата: „Драматургични и производствени аспекти в риалити предаванията за таланти“ на Николай Йорданов. // Медиалог, 2025, бр. 17, с.115-120. ISSN 2535-0846. Индексирано в CEEOL.

РЕЗЮМЕ: Текстът представя книгата „Драматургични и производствени аспекти в риалити предаванията за таланти“ на д-р Николай Йорданов - задълбочено изследване, написано увлекателно и на достъпен език, чиито тези са подкрепени с множество примери от практиката.

ABSTRACT: The text presents the book *Dramaturgical and Production Aspects in Talent Reality Shows* by Dr. Nikolay Yordanov – an in-depth study, written in an engaging and accessible style, with arguments supported by numerous real-world examples.

14) 2025: Минков, Борис. Човекът, който се смее – между думите и образите (Виктор Юго – Паул Лени – Джеръм Д. Селинджър). // Годишник на НАТФИЗ2024-2025. ISSN: 1314-0760, София: НАТФИЗ, 2025, с. 158-188. Индексиран в CEEOL и EBSCO.

ABSTRACT. The article develops a consistent comparison between a characteristic 19th-century novel (Victor Hugo's *The Man Who Laughs*), its film interpretation by Paul Leni, and a story by Jerome D. Salinger with the same title, at the center of which is placed an action that represents (or only reminds) of a retelling of a film. The study observes Victor Hugo's novel in its potential to integrate into the narrative a multitude of different contingent worlds, which it connects on the basis of a vivid romantic iconography. In the 1920s, cinema consciously aimed at developing this iconography, renewing through its means the possibilities of the film medium. Salinger's story is indicative of the complex impact and broad transformations in the perceptive consciousness that this secondarily literate medium is able to achieve.

KEYWORDS: novel narrative; cinematic image; film iconography; cinematic dispositif

РЕЗЮМЕ. Статията разгръща последователно сравнение между характерен роман от XIX век („Човекът, който се смее“ на Виктор Юго), неговата филмова интерпретация от Паул Лени и разказ на Джеръм Д. Селинджър със същото заглавие, в центъра на който е поставено действие, представляващо (или само напомнящо) преразказ на филм. Изследването наблюдава романа на Виктор Юго в неговия потенциал да интегрира в повествованието множество различни контингентни светове, които свързва въз основа на ярка романтическа иконография. През 20-те години на XX век киното съзнателно се насочва към разработване на тази иконография, като обновява чрез нея нейните средства възможностите на филмовата медия. Разказът на Селинджър е показателен за комплексното въздействие и широките трансформации във възприемателското съзнание, до които тази вторично литературизирана медия е в състояние да достигне.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: романово повествование; кинообраз; филмова иконография; кинематографичен диспозитив

15) 2025: Минков, Борис. Романите „Летящите кучета“ (Марсел Байер) и „Светлина и сянка“ (Даниел Келман) – пътища през съвременното към травмата на миналото. В: ЛинК. Пловдивски университет. ISSN: 3033-0181. брой 1/ 2025, с. 94-114. Реферирано в CEEOL:

<https://www.ceeol.com/search/article-detail?id=1325549>

РЕЗЮМЕ: Статията разглежда две произведения със сходна проблематика, които – макар да поставят времето, за което се разказва, в годините на Втората световна война, не принадлежат на жанра на историческия роман, защото различните подстъпи към въпросите за паметта ги отвеждат отвъд жанровия модел. В „Летящи кучета“ (1995) на Байер лирически проникнатото разказване е насочено към своеобразна романтическа obsesия за вслушване в гласа на всяко нещо, към идеята за достигането и запечатването на неподправените човешки гласове и звуци, като се надмогне протезата на техническото. Нагласата на този роман предполага наличието на дълбочинни измерения на паметта и откриването на неподозирани закономерности за подреждане на паметта чрез акустично несъзнаваното. В „Светлина и

сянка“ (2023) на Келман читателят е поканен да търси в пробойните на паметта заедно с повествователя мотиви в поведението от миналото и възстановки на решаващи моменти. Но достъпът до дълбинните измерения на паметта тук е отказан, а пътищата към миналото отвеждат към внушенията за анестезиращата мощ на съпътната случайност.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: памет; оптически/акустически несъзнавано; националсоциализмът в Германия; съглашател; рамково повествование.

KEYWORDS: memory; optically/acoustically unconscious; National Socialism in Germany; fellow traveler; frame narrative

16) 2025: Минков, Борис. Колко какофония може да си позволи романът на прехода? Повествователният модел в романа на Уве Телкамп „Кулата“ и българските романи на прехода. В: Преход и постсоциализъм. Литература, памет, общество след 1989 г. Сборник с докладите от едноименния международен научен колоквиум, проведен на 21 септември 2023 г. в Славянския институт на Академията на науките на Чешката република. Съставители: Ани Бурова, Славея Димитрова, Якуб Микулецки. ISBN: 978-954-07-6098-8. С.: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2025, с. 83-98. Реферирано в CEEOL: <https://www.ceeol.com/search/book-detail?id=1306201>

РЕЗЮМЕ: Статията сравнява в контрастен план романа на Уве Телкамп „Кулата“ (2008) и нагласите на българските романи, посветени на Прехода. Като фокус заради своята симптоматика са избрани произведенията „Разруха“ на Владимир Зарев и „Чекмо“ на Момчил Николов. Романът „Кулата“ събира в своята калейдоскопична перспектива гледните точки на трима персонажи. Разказването пластично и едва забележимо преминава от ауториалния (authorial) разказ на третоличен всезнаещ и всевиждащ повествовател към различни персонални гледни точки, но в определени моменти се завръща към него. Между детайлното подреждане на затворения свят на един дрезденски квартал от 80-те години (с представяне на бита, материалната култура, конкретни проявления на местен, съсловен и професионално сепариран фолклор) и интензивните, сякаш сюрреалистични визии протичат характерни прекъсвания, но са налице и възможни обвързвания. По такъв начин „Кулата“ съчетава нагласите на характерен роман на XIX век и повествователния маниер на поток на съзнанието (stream of consciousness). Българската литературна практика трудно допуска отклонения от внушението за строг порядък като обществен и наративен образец. Особено по отношение на Прехода българските писатели се стремят подчертано към недвусмислени, недопускащи разноречие и интерпретации оценки. Това е проследено както в едно традиционно, близко до тривиалното повествование като „Разруха“, така и в романа „Чекмо“, следващ пикаресков модел.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: детерминизъм, поток на съзнанието, пикаресков модел,

KEYWORDS: Determinism, stream of consciousness, picaresque novel.

17) 2025: Николова, Камелия. Европейската драма и българският театър в първите шест десетилетия от неговата история (1856-1918) – Годишник на НАТФИЗ, 2024/2025; ISSN 1314-0760. Индексиран в CEEOL и EBSCO.

РЕЗЮМЕ: Статията разглежда определящото участие на европейската класическа, модерна и популярна драма във формирането и развитието на българския театър от неговата поява през 1856 г. до края на Първата световна война. Какви са формираните от преводната драма начални идеи, от които стартира българската театрална практика, как те се развиват през следващите няколко десетилетия и в какъв вид достигат до междувоенното време, когато театърът в България преживява бурен период на модернизиране и разцвет. Това са основните въпроси, на които се търси отговор в текста.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: български театър, европейска драма, театралност, класически репертоар, популярна драма, модерна драма.

ABSTRACT: The article The European drama and the Bulgarian theatre during the first six decades of its history (1856-1918) examines the decisive role of European classical, modern and popular drama in the formation and development of Bulgarian theatre from its emergence in 1856 until the end of the First World War. What are the initial ideas formed by translated drama, from which Bulgarian theatre practice began, how

they developed over the next few decades and in what form did they reach the interwar time, when theatre in Bulgaria experienced a turbulent period of modernisation and flourishing. These are the main questions to which the text seeks answers.

KEYWORDS: Bulgarian theatre, European drama, theatricality, classical repertoire, popular drama, modern drama.

18) 2025: Nikolova, Kamelia. Varna Summer International Theatre Festival: Theatre Dialogs – CONCEPT, Unats Press, National University of Theatre and Film “J.L.Caradiale”, Bucharest, 3(30), 2025 (in print). Индексирано в CEEOL; SCPIO; EBSCO

ABSTRACT: The article examines history and contemporary development of the main theatre event in Bulgaria – Varna Summer International Theatre Festival. It was established in 1992 as part of the common East Europe’s striving after the political changes in 1989 for renewal and meeting with the Western European and world cultures. The festival has developed powerfully and dynamically during its existence over the last 33 years until today. Launched to present the best of Bulgarian theatre along with a few foreign productions, since 1997 it turns into significant international forum that now stands alongside other high-profile European festivals.

The festival’s programme consists of four modules: Main Programme - Bulgarian Selection; Main Programme - International Selection; Showcase; and Parallel Programme. Maintaining an established tradition, every edition featured a rich tapestry of foreign and Bulgarian theatre and dance productions, exhibitions, street performances, screenings, concerts, conferences. The forum has also clearly established itself as open space for discussions, educational workshops and theatre meetings.

KEYWORDS: Varna Summer International Theatre Festival, cultural exchange, significant European performances, best Bulgarian theatre productions, theatre showcase, digital portal

19) 2025: Николова, Камелия. Естество и тъга на кризите в драматургията на Георги Господинов – Проблеми на изкуството, 2025, № 3, 30-37. Индексирано в CEEOL

РЕЗЮМЕ: Статията разглежда двете пиеси на Георги Господинов DJ, написана и поставена за първи път през 2003 г. и Апокалипсисът идва в 6 вечерта, написана през 2009 г., чиято театрална премиера е в началото на 2010 г. Тези текстове очертават траекторията на прехода от манифестния постмодернизъм в драматургичното писане и обсебващата тревога от разпадащата се и изплъзваща се идентичност, върху които е фокусиран DJ, до умиротворената тъга на перформативната драма и нейния нов хуманен поглед към човека и света днес, намерили израз в Апокалипсисът идва в 6 вечерта. Двете пиеси очертават този преход както в собствения път на автора като драматург, така и в българската нова драма като цяло.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: постмодерна драма, нова хуманност, нова българска драма

ABSTRACT: The article Nature and sadness of the crises in the drama of Georgi Gospodinov examines the two plays by Georgi Gospodinov, DJ, written and first staged in 2003, and Apocalypse comes at 6 pm, written in 2009, which theatrical premiere was in early 2010. These texts outline the trajectory of transition from the manifest postmodernism in playwriting and the obsessive anxiety about the disintegrating and slipping identity, on which DJ is focused, to the peaceful sadness of performative drama and its new humane view of man and world today, which found expression in Apocalypse comes at 6 pm. The two plays outline this transition both in the author’s own path as a playwright and in Bulgarian new drama as a whole.

KEYWORDS: postmodern drama, new humanity, new Bulgarian drama

20) 2025: Николова, Камелия. Интерпретации на прехода след 1989 г. в драмата и представлението в България – В: Преходът във фокуса на литературата. Сборник от Международната научна конференция „Литературата и преходът след 1989 г.“ (1-2.02.2024, СУ), УИ „Св. Климент Охридски“, 2025, 332-347; ISBN 978-954-07-6176-3; DOI: <https://doi.org/10.60056/KN.2025.6176.332-347>

Индексирано в ERIH+

РЕЗЮМЕ: Студията проследява как драмата, театралното представление и театърът като цяло рефлектират на политическия преход в България – периода от падането на Берлинската стена и свалянето на Тодор Живков от власт в края на 1989 г. до приемането на страната ни в Европейския съюз през 2007 г. Фокусът на изследването е върху начина, по който те преживяват и интерпретират този ключов социо-културен обрат както по време на непосредственото му протичане, така и в годините след него.

За целта е направено сравнително представяне на театъра и драмата в двата периода на най-новата история на България – 1989-2007 и от 2007 до днес.

Анализирани са основните интерпретации на прехода, от една страна, в променящия се институционален и естетически профил на театъра и в работата на режисьори като Иван Станев, Възкресия Вихърлова, Теди Москов, Галин Стоев, Явор Гърдев, и от друга – в пиесите на утвърдените преди края на 80-те години, но продължили да пишат и след това драматурзи като Станислав Стратиев, Константин Илиев, Стефан Цанев, Маргарит Минков, Цветан Марангозов, както и в драматичните текстове на новото и най-новото поколение автори, появили се след промяната – Теодора Димова, Георги Тенев, Камен Донеv, Юрий Дачев, Елин Рахнев, Пламен Дойнов, Яна Борисова, Георги Господинов, Елена Алексиева, Ясен Василев, Мирослав Христов, Иван Димитров, Стефан Иванов.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: интерпретации на прехода, български театър на прехода, българска драма на прехода, нова българска драма, независима сцена, devised драма

ABSTRACT: The study examines how the drama, performance and theatre as a whole reflect the political transition in Bulgaria – the time from the fall of Berlin Wall and the overthrow of Todor Zhivkov from power at the end of 1989 to the Bulgaria’s admission to the European Union in 2007. The focus of the text is on how the playwrighting and theatre practice experienced and interpreted this key socio-cultural turn both during its immediate course and in the years after.

For this purpose, a comparative presentation of theatre and drama in the two periods of Bulgaria’s recent history (1989-2007 and from 2007 until today) was made.

The main interpretations of the transitions are analyzed, on one hand, in the changing institutional and aesthetic profile of the theatre and in the works of stage directors Ivan Stanev, Vaskressia Viharova, Galin Stoev, Javor Gardev, and on the other hand, in the plays of playwrights established before 1989, but who continued to write after that, such as Stanislav Stratiev, Konstantin Iliev, Stephan Tsanev, Margarit Minkov, Tsvetan Marangozov, as well as in the dramatic text of the new and newest generation of authors who appeared after the change – Teodora Dimova, Georgi Tenev, Kamen Donev, Yuri Dachev, Elin Rahnev, Plamen Doynov, Yana Borissova, Georgi Gospodinov, Elena Alexieva, Yassen Vassilev, Miroslav Hristov, Ivan Dimitrov, Stephan Ivanov.

Keywords: interpretations of the transition, Bulgarian theatre of the transition, Bulgarian drama of the TRANSITION, new Bulgarian drama, independent stage, devised drama

21) 2025: Певразова, Теменуга. Когнитивно развитие и интегриране на хора със синдром на Даун чрез средствата на образователен и терапевтичен куклен театър. // 20 години Образователен и терапевтичен куклен театър в България: юбилеен сборник с научни статии, представени на научна конференция, София, Натфиз 29.05.2025 г. ISBN - 978-619-00-1983-1 . Индексиран в CEEOL и EBSCO.

Резюме: Очертаването или разкриването на когнитивен профил при хора със синдром на Даун може да допринесе за определянето на т.нар. обучителен профил, с характерни силни и слаби страни, който да повлияе цялостно на терапевтичната работа.

Ключови думи: когнитивно развитие, куклен театър, синдром на Даун.

Abstract: Outlining or revealing a cognitive profile in people with Down syndrome can contribute to determining the so-called learning profile, with characteristic strengths and weaknesses, which can influence the overall therapeutic work.

Keywords: cognitive development, puppet theater, Down syndrome.

22) 2025: Stefanova, Kalina. “Quantum Features on Stage? (in two productions of Jernej Lorenci, the story-teller)”. In: Journal of Performing Arts, стр. 5-13. ISSN 2066-8988 • eISSN 2067-144X, 2/2025. Romania, Indexed in CEEOL, Copernicus International; <https://magazines.ulbsibiu.ro/jas/collections/issues/full/JAS-2025-2.pdf>

РЕЗЮМЕ: Статия, в която се развива тезата за метафорична връзка между ефекта на театъра и квантовия свят. Два спектакъла на словенския режисьор Йерней Лоренци, които принадлежат към периода на разказвателния театър от творчеството му, служат за основа за съпоставката.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: театър, квантов свят, Йерней Лоренци, разказвателен театър

SUMMARY: An article presenting a thesis about a metaphorical connection between the effect of theatre and the quantum realm. Two productions of the Slovenian director Jernej Lorenci which belong to the narrative-theatre period of his oeuvre serve as a base for the comparison.

KEY WORDS: theatre, quantum realm, Jernej Lorenci, narrative theatre

23) 2025: Стойчева, Светлана. Структури и пространства в българската литература: висящите полета (за монографията на Борис Минков „Висящите полета на българската литература“). Годишник 2024-2025, София, НАТФИЗ „Кр. Сарафов“, с. 271-281. Индексиран в CEEOL и EBSCO.

ABSTRACT: The monograph *The Hanging Fields of Bulgarian Literature* by Boris Minkov shifts the focus of literary history from the center to the “in-between” — to the unfixed, the processual, the suspended. The author applies Wolfgang Iser’s concept of *Leerstellen* (“gaps”) to the broader literary field, revealing the “suspended” zones of Bulgarian culture not as absences but as potentials for critical and creative interaction. Minkov combines historical and sociocultural analysis to construct a dynamic model of literary reception and transformation. In this context, Bulgarian literature is conceived as a “laboratory of inheritance” — a network of dialogues, tensions, and unfinished processes. The study is both critically incisive and conceptually coherent, demonstrating remarkable authorial control, ethical engagement, and an acute awareness of “suspended fields” as a driving force of cultural development.

KEYWORDS: Bulgarian literature, reception, hanging fields, literature canon and alternative canon, literary criticism, menippea, modernism, postmodernism, contemporary Bulgarian literature.

РЕЗЮМЕ: Монографията на Борис Минков „Висящите полета на българската литература“ пренасочва фокуса на литературната история от центъра към „междините“ – към нефиксираното, процесуалното, висящото. Авторът прилага концепцията на Волфганг Изер за *Leerstellen* („празни места“) върху цялостното литературно поле, разкривайки „висящите“ зони на българската култура – не като липси, а като потенциал за критическо и творческо взаимодействие. Минков съчетава исторически и социокултурен анализ, за да изгради динамичен модел на литературната рецепция и трансформация. В този контекст българската литература се мисли като „лаборатория на онаследяването“ – мрежа от диалози, напрежения и незавършености. Изследването е едновременно критически остро и концептуално последователно, като демонстрира изключителен авторски контрол, етична ангажираност и ясно съзнание за „висящите полета“ като двигател на културното развитие.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: българска литература, рецепция, висящи полета, канон и алтернативен канон, литературна критика, менипея, модернизъм, постмодернизъм, съвременна белетристика.

24) 2025 Сугарева, Тея. Трансформации на зависимостта на режисьора от драмата в театралната практика на Стоян Камбарев. – *Studia Litteraria Serdicensia*, 2025, кн. 8. ISSN 2738-7631 (Print), ISSN 2815-2999 (ERIH PLUS)

РЕЗЮМЕ: Трансформациите, които са обект на изследване, се наблюдават главно в просмукването на абсурдизма в принципите на режисьорското мислене, а оттам и в сценичните закони за изграждане на нов свят. До неотдавна зависимостта на режисьора се смяташе за скрита зад явната зависимост от драматическия текст. В практиката на Стоян Камбарев тя се проявява в друга светлина: независимост, която не отхвърля, не дискредитира, не принижавя драмата, а я приема като съучастник и така реабилитира режисьора като творец, който търси диалог с околния свят, а не е еднозначно вгледан в себе си артист.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: театър, режисьор, XX век, драма, театър на абсурда

ABSTRACT: The transformations we explore consist in the fact that from what is specifically contained in the text, the Absurdism passes into the principles of the director’s thinking, and hence into the stage laws for constructing a new world. Now we think of this as an establishment of the unusual form of directors’ independence, hidden under the apparent dependence on drama.

In Stoyan Kambarev’s practice, it manifests itself in a different light: independence, which does not reject, does not discredit, does not degrade the drama, but accepts it as an “accomplice”, and thus rehabilitates the director as seeking dialogue with the world around, instead of unambiguously staring at himself.

KEYWORDS: theatre, director, XX century, drama, Absurd theatre

25) 2025 Сугарева, Тея. Театърът като процес на себепознание и израстване: Педагогическият подход на проф. Снежина Танковска в актьорското обучение за драматичен и танцов театър // Годишник на НАТФИЗ 2025. ISSN 1314-0760 (прието за печат, обем 30 страници). Индексиран в CEEOL и EBSCO.

РЕЗЮМЕ: Настоящата статия анализира методиката на проф. Снежина Танковска за обучението по актьорство в специалностите „Актьорство за драматичен театър“ и „Театър на движението – Танцов театър“. Разглеждат се принципите на обучение като процес на артистично и личностно себепознание и израстване, в който теоретичният контекст обуславя практиката, като я осмисля, навигира естетическите търсения и освобождава творческият ум като му създава възможности за неочаквани асоциативни връзки. Внимание се обръща както на различията между двата сценични езика, така и на общите педагогически цели, водещи към формиране на свободен, мислещ и съзнателен артист.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: актьорско обучение, сценично присъствие, себепознание педагогика, проф. Снежина Танковска, драматичен театър, танцов театър

ABSTRACT: This article analyses the pedagogical model of Prof. Snezhina Tankovska in acting training for the Drama Theatre and Dance Theatre programs at the National Academy for Theatre and Film Arts. It explores her methodology as a process of artistic and personal self-knowledge and development in which theoretical context determines practice by navigating aesthetic quests, by freeing the creativity and by creating opportunities for unexpected associative links. The study focuses on the differences between the two performative languages, while also outlining their common pedagogical goals: building a free, reflective and self-aware artist.

KEYWORDS: acting training, stage presence, self-discovery, pedagogy, Prof. Snezhina Tankovska, dramatic theatre, dance theatre

26) 2025: Тюлева, М. Куклотерапия 20 години специалност Образователен и терапевтичен куклен театър; Юбилеен сборник с научни статии. Съставител. М. Тюлева. Научен редактор М. Тюлева. София: Издателство Фабер, 2025, 294 с., с. 93- 104. ISBN 978- 619- 00- 1983- 1 Рефериран в НАЦИД. Индексиран в CEEOL и EBSCO.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: куклотерапия, основни принципи, арттерапия

АНОТАЦИЯ: Статията насочва вниманието към някои от основните методи, принципи и функции на куклотерапията.

KEYWORDS: puppet therapy, basic principles, art therapy

ABSTRACT: The article focuses on some of the main methods, principles, and functions of puppet therapy.

27) 2025: Хаджиниколова, Весела. Сценичното движение като форма на арт терапия в актьорската практика. // Юбилеен сборник с научни статии „20 Years of Specialty "Educational and Therapeutic Puppet Theater", катедра „Куклен театър“, НАТФИЗ „Кр.Сарафов“, 2025, Print-ISBN-13: 978-619-00-1983-1. Индексиран в CEEOL и EBSCO.

РЕЗЮМЕ: Настоящата статия изследва терапевтичния потенциал на движението, както в общия контекст на физическото и психично здраве, така и в специфичната рамка на сценичното изкуство. Анализира се ролята на двигателната активност като средство за укрепване на тялото, регулиране на емоциите и подобряване на психосоциалното благополучие. Специално внимание е отделено на сценичното движение като форма на арт терапия, използвана в актьорската подготовка за освобождаване на емоции, преодоляване на психофизически блокажи и развиване на телесна осъзнатост.

Ключови думи: сценично движение, арт терапия, актьорско изкуство, телесна осъзнатост

SUMMARY: This article explores the therapeutic potential of movement both in the general context of physical and mental health and in the specific framework of performing arts. It analyzes the role of physical activity as a means of strengthening the body, regulating emotions, and enhancing psychosocial well-being. Special attention is paid to stage movement as a form of art therapy, used in actor training to release emotions, overcome psychophysical blockages, and develop body awareness.

Keywords: stage movement, art therapy, acting, body awareness

28) 2025: Цанев, Боян. Психичното срещу физичното. Човешки и природни стихии в „Медея“ на Ларс фон Триер. – В: Годишник 2024–2025, НАТФИЗ „Кръстьо Сарафов“, 2025, с. 189-204. Индексиран в CEEOL и EBSCO.

РЕЗЮМЕ: Митът за космогенезиса е често срещан в архаичните митологии, които разказват за създаването на света от убитото тяло на свещен прародител. Този момент служи като първоначалното жертвоприношение – прототип, който се пресъздава в ритуално-обредните практики на древните народи, а също и в мотива за посвещението. Текстът интерпретира историята на Медея от трагедията на Еврипид именно през тази космогонична парадигма, според която героинята трябва да извърви

мъчителния път, повтаряйки архетипни жестове, за да намери центъра на собственото си същество. Третият филм на Ларс фон Триер екранизира този епизод от по-широкия наратив за Медея – основен обект в текста. В него режисьорът показва сблъсъка на човешката и природната стихии, които кулминират в символичния акт на Сътворението, интерпретиран през космогоничното значение на водата.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: екранна естетика, Ларс фон Триер, Карл Теодор Драйер, космогония, екранизация, Медея

ABSTRACT: The cosmogonic myth is common in archaic mythologies, which tell of the creation of the world from the slain body of a sacred ancestor. This act serves as the primal sacrifice – a prototype that is recreated in the ritual practices of ancient peoples, as well as in the motif of initiation. The text interprets the story of Medea from Euripides' tragedy precisely through this cosmogonic paradigm, according to which the heroine must walk the torturous path, repeating archetypal gestures, in order to find the center of her own being. Lars von Trier's third film is an adaptation of this part of Medea's wider narrative – the main object in the text. In it the director shows the clash of human and natural elements, which culminate in the symbolic act of Creation, interpreted through the cosmogonic meaning of water.

KEYWORDS: screen aesthetics, Lars von Trier, Carl Theodor Dreyer, cosmogony, screen adaptation, Medea

ПУБЛИКАЦИИ В НАЦИОНАЛНИЯ РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК НА НАЦИД

1) 2025: Божилова-Андонова, Маргарита. Монографията “Драматургични и производствени аспекти в риалити предавания за таланти” на Николай Йорданов // TEATRALNOW Колекция - Електронно списание за театър и драматургия, 2025, ISSN 2367-5306, COBISS.BG-ID – 47698952, НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК: ID No 5243.

2) 2025: Бонев, Христо и Джарова-Караколева, Яна;. Глобализация на образованието по екранни изкуства: от глобални партньорства до европейски алианси. // Сборник с доклади от Трета национална научно-практическа конференция “Дигитална трансформация на образованието – проблеми и решения” с. 34-38, Русенски университет, 2025 г., ISSN 3033-0610). НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК: ID 5131

3) 2025. Георгиева, Ангелина, Йорданов, Николай. От редакторите. // Списание за театър “Homo Ludens”, 27/2025, с. 5-6, ISSN 1311-5111; НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК, ID №4989

РЕЗЮМЕ: Въведение в новия брой на специализираното списание за театър “Homo Ludens” от неговите съставители. Представя и аргументира неговото съдържание с фокусна тема „Цензурата в изкуствата“.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: списание за театър, Homo Ludens, цензура в изкуствата

ABSTRACT: The article presents the introduction to the new issue of the specialized theatre magazine ‘Homo Ludens’ by its editors. It outlines and justifies the issue's content, with a focus on the theme "Censorship in the Arts."

KEYWORDS: theatre magazine, Homo Ludens, censorship in the arts

4) 2025. Георгиева, Ангелина. Театрални мостове към съвременността. // сп. „Култура“, 7/2025, 60–61. ISSN: 0861-1408. НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК ID: 4289

РЕЗЮМЕ: Рецензия за 33. Международен театрален фестивал „Варненско лято“ с фокус върху интерпретация на трагическото измерение в представления от неговата програма.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Международен театрален фестивал „Варненско лято“, трагедия, съвременен театър

SUMMARY: A review of the 33rd *Varna Summer* International Theatre Festival with a focus on the interpretation of the tragic dimension in performances from its programme.

KEYWORDS: *Varna Summer* International Theatre Festival, tragedy, contemporary theatre

5) 2025: Гърдев, Явор. Изкуства на перформацията или Стъпки към реконфигуриране на категориалното поле около театъра в духа на перформативния обрат. *Homo Ludens*. 2025, Т. 27, № 27, стр. 174–186, 2025, НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК: ID 4989

РЕЗЮМЕ: Статията предлага критическа ревизия на няколко основни понятия в българското театрознание от перспективата на перформативния обрат.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: перформация, перформативен обрат, изпълнителски изкуства, сценични изкуства, театър, пърформанс, перформативност

ABSTRACT: The article offers a critical re-evaluation of several foundational concepts in Bulgarian theatre studies from the perspective of the performative turn.

KEYWORDS: performance, performative turn, performing arts, stage arts, theatre, performance art, performativity

6) 2025: Джарова-Караколева, Яна и Бонев, Христо. Глобализация на образованието по екранни изкуства: от глобални партньорства до европейски алианси. // Сборник с доклади от Трета национална научно-практическа конференция “Дигитална трансформация на образованието – проблеми и решения” с. 34-38, Русенски университет, 2025 г., ISSN 3033-0610). НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК: ID 5131

7) 2025, Димитров-Мечкарски, Тодор. Българският книжовен изговор в обучението по театрално изкуство – В: Годишник на АМТТИИ „Проф. Асен Диамандиев“ 2024, Пловдив, 81 – 89, ISSN 1313-6526 (Print)/ISSN 2738-7712 (Online), НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК: ID №1162.

Резюме: Статията разглежда гласа, езика и говора като част от феноменологията на човека. Текстът дефинира сценичната реч и правоговора като педагогически дисциплини в обучението по театрално изкуство. Основен акцент в статията е българския книжовен изговор – мястото и значението му в говорната комуникация, както и като средство за въздействие в определени професионални направления.

Ключови думи: Театрално изкуство, Български книжовен изговор, гласово-говорни умения, сценична реч, правоговор, артикулация

Abstract: The article represents a view towards voice, speech and language as part of human phenomenology. The text defines stage speech and right pronunciation as pedagogical discipline in theatre art education. The main accent in the article is the Bulgarian literary pronunciation and its place in communication. The text comment on literary pronunciation as an instrument of effective expression in certain professional areas.

Keywords: Theatre art education, Bulgarian literary pronunciation, voice and speaking skills, stage speech, pronunciation, articulation

8) 2025: Дойчева Венета. „Венецианският търговец – актуалност и естетизъм“. // *Homo Ludens*, бр.27/ 2025, с. 189 - 195, ISSN 1311-5111. НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК, ID №4989

РЕЗЮМЕ: Критически анализ на спектакъла „Венецианският търговец“ от Шекспир, постановка на Народен театър „Иван Вазов“, режисьор Явор Гърдев. Акцент върху интерпретацията на изразните средства (нов превод на пиесата от Александър Шурбанов, смесване на езикови преводи на Шекспировия оригинал) и фокус върху режисурата и съвременните послания.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Шекспир, Явор Гърдев, „Венецианският търговец“, Народен театър „Иван Вазов“

ABSTRACT: Critical analysis of the play, “The Merchand of Venice” staged by the National Theatre Ivan Vazov , directed by Javor Gardev. Emphasis on the interpretation of expressive means (including the new translation of the play by Alexander Shurbanov and the blending of various linguistic versions of Shakespeare's original), with a focus on direction and contemporary messages.

KEYWORDS: Shakespeare, Javor Gardev, "The Merchand of Venice", National Theatre Ivan Vazov

9) 2025: Иванов, Иван. „Fiat Lux“. За книгата на Здравко Ружев „Естетика на кинетичната светлина в киното и телевизията“. – сп. „Кино“, м. март 2025. НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК: ID №969. ISSN – 0861 – 4393.

ABSTRACT: The text observes the main problems to which Zdravko Ruzhev's book "Aesthetics of Kinetic Light in Cinema and Television" is dedicated. The essential node of these searches is the delineation of a peculiar poetics of light, in which the creative gesture and the technological features of the cinematic intersect.

KEYWORDS: light, cinematic, Zdravko Ruzhev.

РЕЗЮМЕ: Текстът наблюдава основните проблеми, на които е посветена книгата на Здравко Ружев „Естетика на кинетичната светлина в киното и телевизията“. Като същностен възел на тези търсения е разположено очертаването на една своеобразна поетика на светлината, в която се пресичат творческият жест и технологичните особености на кинематографичното.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: светлина, кинематографично, Здравко Ружев.

10) 2025: Иванова, Ирина. Триумфи и триумвирати. В: Кино алманах. Съст. Людмила Дякова. ISBN: 977-303-312-694-8. С.: Фондация за българска литература, НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК: ID №969

11) 2025: Иванова, Ирина. Йордан Радичков по зелената вода на спомен. В: Кино алманах. Съст. Людмила Дякова. ISBN: 977-303-312-694-8. С.: Фондация за българска литература. НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК: ID №969

РЕЗЮМЕ: Статията представя творчеството на Йордан Радичков като своеобразно кинематографично предизвикателство, при което характерни акценти, свързани с недоизказаното и премълчаното, както и характерни езикови парадокси, трябва да намерят своите специфични филмови прочити. Във фокуса на изследването са разположени филмите „Привързаният балон“ (1967, реж. Бинка Желязкова) и „Последно лято“ (1974, реж. Христо Христов).

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Йордан Радичков, езиков парадокс, Бинка Желязкова, Христо Христов.

ABSTRACT: The article presents the work of Yordan Radichkov as a kind of cinematic challenge, in which characteristic accents related to the unspoken and the unspoken, as well as characteristic linguistic paradoxes, must find their specific film readings. The focus of the study is on the films "The Attached Balloon" (1967, dir. Binka Zhelyazkova) and "The Last Summer" (1974, dir. Hristo Hristov).

KEYWORDS: Yordan Radichkov, linguistic paradox, Binka Zhelyazkova, Hristo Hrostov.

12) 2025: Иванова, Ирина. „Безветрие. Когато тишината е бийт“. [Рецензия за филма „Безветрие“ на Павел Веснаков]. – сп. Кино/ май, 2025 г. НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК: ID №969

13) 2025: Иванова, Ирина. Всички срещу един. [критически обзор на фестивала „Златна Роза“]. // сп. „Кино“/бр. Ноември/2025. НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК: ID №969

14) 2025: Иванова, Ирина. Да си намериш учителя! [По повод 90-годишния юбилей на проф. Вера Найденова].// сп. Кино, септември/2025. НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК: ID №969.

15) 2025: Иванова, Ирина. Веселият пъкъл на Иво Димчев. [рецензия за документалния филм „В Ада с Иво“, реж. Кристина Николова] // сп. Кино, бр. октомври/2025. НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК: ID №969.

16) 2025 Костова, Любомира. Креативния филмов продуцент – условия на средата, в която се развиват: Балканите. Научни трудове на Съюза на учените в България–Пловдив, серия А. Обществени науки, изкуство и култура, т. VIII, ISSN 1311-9400 (Print), ISSN 2534-9368 (On-line), 2025. Scientific researches of the Union of Scientists in Bulgaria-Plovdiv, series B. Natural Sciences and the Humanities, Vol. VIII, ISSN 1311-9400 (Print), ISSN 2534-9368 (On-line), 2025. НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК: ID 2492.

Резюме: Продуцентът играе ключова роля в процеса на филмова продукция, като свързва творческата и бизнес страната на индустрията. Въпреки значимата си финансова и творческа функция, креативният продуцент остава слабо изследван. Настоящото изследване се фокусира върху балканския регион, който предлага забележителни примери за продуценти, постигнали успех въпреки предизвикателни условия. Основната цел е да се идентифицират характеристиките, които формират средата за развитие на креативните продуценти на Балканите. Чрез комбиниран методологичен подход са събрани данни от национални филмови центрове, международни политически доклади и статистически бази данни, които са анализирани в три основни категории: културни политики и инструменти, възможности за разпространение и местен филмов пазар, както и производствени капацитети. Допълнително са проведени теренни проучвания чрез полуструктурирани интервюта с 25 продуценти. Резултатите очертават средата, в която тези продуценти работят, и разкриват причинно-следствените връзки, влияещи върху професионалното им поведение и работни модели. Докладът подчертава факторите, които движат поведението на балканските филмови продуценти, и предоставя прозрения за стратегиите и бизнес моделите в региона, базирани на теории от киното и творческите индустрии.

Ключови думи: филмова индустрия, креативен продуцент, филмова продукция, културна политика, арт мениджмънт

Abstract: The producer plays a pivotal role in film production, bridging the gap between the creative and business side of the industry. Despite their significant financial and creative role, the creative producer remains under-researched. This study focuses on the Balkan region, which offers notable examples of producers who have succeeded amidst challenging conditions. The primary objective is to identify the characteristics that shape the development environment for creative producers in the Balkans. Using a mixed-methods approach, data was gathered from national film centers, international political reports, and statistical databases, and analyzed across three main categories: cultural policies and tools, distribution opportunities and the local film market, and production capabilities. Additionally, field studies through semi-structured interviews with 25 producers were conducted. The findings define the environment in which these producers operate, revealing the causal relationships influencing their professional behavior and work patterns. This report highlights the factors driving the behavior of Balkan film producers and provides insights into the strategies and business models in the region, grounded in cinema and creative industries theories. Keywords: film industry, creative producer, film production, cultural policy, art management

17) 2025: Минков, Борис. Романите на Младен Младенов и Руси Чанев „Битак. Роман-касета“ и „Бардак. Роман-репортаж“ като сбор от акустични картини на прехода. // Преходът във фокуса на литературата. Сборник с докладите от научната конференция „Литературата и преходът след 1989 г.“, проведена на 1–2 февруари 2024 г. в СУ „Св. Климент Охридски“. Съставители: Ани Бурова, Николай Папучиев, Славея Димитрова, Кристиан Янев. С: Университетско издателство „Св. Климент Охридски“, 2025. ISBN 978-954-07-6176-3. с. 236-248. Сборникът фигурира в Националния референтен списък - № 5414.

ABSTRACT: "Bitak" and "Bardak" are two books with a difficult place to establish in the literary history of the 1990s. Written by actors (Ml. Mladenov, R. Tchanev), they are perceived rather mockingly in literary circles.

Published during the deepest economic and political crisis of the Transition (1997), they can hardly count on a significant reception outside the level of popular culture, but at the same time they do not have access to wide readership. Despite their acute receptive deficit, however, these works represent two of the most radical artistic gestures in recent Bulgarian literature. Similar to Karl Kraus' experiments in "The Last Days of Mankind", the authors seem to place peculiar microphones in front of randomly encountered characters, for whom life during the Transition means a collective presence on the street: angry, mocking, festive, relentless, excessive. A sense of narrative is created by the suddenly liberated oral speech, which, with its outpouring into the public environment, creates the images and myths of history.

KEYWORDS: language carnival, oral speech, fragmentary narration, City of Truth, prominence.

РЕЗЮМЕ: „Битак“ и „Бардак“ са произведения с трудно установимо място в литературната история на 90-те години. Написани от актьори, те се възприемат по-скоро насмешливо в писателските среди. Публикувани във времето на най-дълбоката икономическа и политическа криза на Прехода (1997), те трудно могат да разчитат на значима рецепция извън на равнището на популярната култура, но в същото време нямат достъп до широки читателски кръгове. Въпреки острия си рецептивен дефицит обаче тези произведения представляват два от най-радикалните художествени жестове в най-новата българска литература. Подобно на експериментите на Карл Краус в „Последните дни на човечеството“, авторите сякаш поставят своеобразни микрофони пред случайно попаднали персонажи, за които животът на Прехода означава колективно присъствие на улицата: гневно, насмешливо, празнично, безспирно, ексцесивно. Създава се усещане за повествование на внезапно освободената устна реч, която със своето изливане в публичната среда създава образите и митовете на историята.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: езиков карнавал, устна реч, фрагментарно разказване, Град на истината, проминентност.

18) 2025: Нацев, Ивайло. FOLEY БЕЗПОРЯДЪК.// Електронно издание на сп. Кино – Август/2025 г. НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК: ID №969. ISSN – 2815-3804 (on-line).

РЕЗЮМЕ: Статията разказва за историята, спецификата и предизвикателствата при изработката на нах-синхронни, Фоли звукови ефекти, отчитайки незаменимата им роля в съвременното филмопроизводство, но и рискът от безвъзвратното им изчезване.

SUMMARY: The article tells about the history, specifics and challenges in the production of nah-synchronous, Foley sound effects, taking into account their indispensable role in modern filmmaking, but also the risk of their irreversible disappearance.

19) 2025: Нацев, Ивайло. „ХАН“ СРЕЩУ „ХАНЪТ“ .// Електронно издание на сп. Кино – Ноември/2025 г. НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК: ID №969. ISSN – 2815-3804 (on-line).

РЕЗЮМЕ: Статията се фокусира върху сравнението на две произведения от един и същ автор – класическият филмов опус, „Хан Аспарух“ и напълно реновираната му, след почти 40 години, версия – „Ханът и Империята“. Като база за съпоставяне се използват трите основни компоненти на филмовите фонограми – Диалог, Ефекти и Музика. Детайлно са разгледани техните специфични особености при двете кино-заглавия.

SUMMARY: The article focuses on the comparison of two works by the same author – the classic film opus, “Khan Asparuh” and its completely renovated version, after almost 40 years – “The Khan and the Empire”. The

three main components of the film soundtracks – Dialogue, Effects and Music – are used as a basis for comparison. Their specific features in both film titles are examined in detail.

20) 2025: Нейкова, Радостина. Съвременното кино за деца – между глобални проблеми и весели детски истории, сп. Кино, ноември 2025, НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК: ID №969. ISSN – 2815-3804 (on-line).

РЕЗЮМЕ: Текстът разглежда детско-юношеското екранно изкуство, където често откриваме всички елементи на процеса на индивидуализацията или следствия, очевидно паралелни на наблюдаваното в процеса на индивидуализация при хората.

АБСТРАКТ: The text examines children's and adolescent screen art, where we often find all the elements of the process of individualization or consequences that are clearly parallel to what is observed in the process of individualization in humans.

21) 2025: Николова, Камелия. За новата цензура и автоцензура в изкуството във времето на социалните медии – Homo Ludens, София, 2025, бр. 27, 77-80; ISSN 1311 5111 - НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК, ID №4989

РЕЗЮМЕ: Въпросът за цензурата в изкуствата, за границите на свободата на артистите в различните сфери на творчеството, винаги е бил много важен както като неотменна част от опитите ни да тълкуваме едно художествено произведение, така и от усилията ни да разберем неговия социо-културен контекст, да схванем една или друга културна епоха, да проникнем в същинската логика на един или друг подълъг или по-кратък период от време и в условията, в които се създават артефактите в него. Статията разглежда този въпрос в контекста на съвременния свят, постигнал максимална свобода на изразяването, но и изправен пред предизвикателствата на фийк новините и подмяната на истината.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: видове цензура, фийк новини, политическа коректност, нова цензура, „Каната“, „Племе“.

22) 2025: Николова, Камелия. Сирак Скитник като режисьор в Народния театър – Homo Ludens, София, 2025, бр. 27, 277-286; ISSN 1311 5111 - НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК, ID №4989

РЕЗЮМЕ: В богатата си биография на художник, поет и критик на изкуството Сирак Скитник има и един професионален режисьорски опит. През сезона 1923/1924 г. той е драматург и артистичен секретар на Народния театър, където е поканен като уважаван ерудит и съмишленик на „Златорог“ от главния редактор на списанието Владимир Василев, поел по същото време поста директор на националната сцена. Докато заема тази позиция, Сирак Скитник поставя и спектакъла „Монна Ванна“ от Морис Метерлинк. Статията реконструира и анализира постановката и нейния прием.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Сирак Скитник, първи български театрални режисьори, Метерлинк

23) 2025: Николова, Камелия. Канон(и) в българската драматургия – Култура, 2025, №3 (3016), март, 43-44, ISSN 0861-1408. НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК ID: 4289

РЕЗЮМЕ: Статията рецензира книгата „Българският драматургичен канон. Формиране. Пренареждане. Препрочитане“ на Николай Йорданов, излязла в края на 2024 г. (издание на Институт за изследване на изкуствата към БАН, Фондация „Хомо Луденс“).

КЛЮЧОВИ ДУМИ: канони в българската драматургия, архиви на автори и пиеси, сценичен потенциал на драматургичния текст

24) 2025: Николова, Камелия. Хамлет на младите – Култура, 2025, № 4 (3017), април, 55-56, ISSN 0861-1408. НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК ID: 4289

РЕЗЮМЕ: Статията коментира спектакъла „Хамлет“ на режисьора Стоян Радев и трупата на Театър „Българска армия“ (премиера 28 февруари и 4 март 2025), подчертавайки неговия ярък актуален прочит.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: днешният разглобен свят, постдраматичен театър, личен опит на изпълнителите, Ясен Атанасов, Стоян Радев.

25) 2025: Николова, Камелия. Едно от лицата на българския театрален авангард – Култура, 2025, № 5 (3018), май, 10-12, ISSN 0861-1408. НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК ID: 4289

РЕЗЮМЕ: Гео Милев (1895-1925) е не само брилянтен експресионистичен поет и публицист от първата четвърт на миналия век, но и един от основоположниците на театралния авангард в България. През 1918 г. в своето изследване „Театрално изкуство“ той обявява цялостен радикален проект за обновление и трансформация на българския театър чрез неговото „прераждане“ като експресионистичен. През следващите няколко години авторът упорито преследва осъществяването на този проект, до ранната си смърт през 1925 г. Реформаторските идеи, заявени от него в програмното му изследване, биха могли да се определят като оригинална проява на Geist-направлението в театралния експресионизъм, повлияно от условията на местната сценична практика. Статията анализира списъка с драматурзи и пиеси, чрез които Гео Милев възнамерява да осъществи своя експресионистичен театрален проект, и обсъжда направените от него три спектакъла като целенасочена стъпка към неговата реализация.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: театър, театрален авангард, театрален експресионизъм, Гео Милев, български театрален авангард, български театрален експресионизъм.

ABSTRACT: Geo Milev (1895-1925) is not only a brilliant expressionist poet and publicist from the first quarter of the last century, but also one of the founders of theatre avant-garde in Bulgaria. In 1918 in his study Theatre Art he declares an overall radical project for renewal and transformation of the Bulgarian theatre through its “re-birth” as expressionistic. Throughout the several following years the author persistently pursues the accomplishment of this project, till his early death in 1925. The reformatory ideas declared by him in his program study could be defined as an original manifestation of the Geist-trend in theatre expressionism, influenced by the conditions of the local stage practice. The article analyzes the list of playwrights and plays, through which Geo Milev intends to implement his expressionistic theatre project and discusses created by him three performances as a step to its realization.

KEYWORDS: theatre, theatre avant-garde, theatre expressionism, Geo Milev, Bulgarian theatre avant-garde, Bulgarian theatre expressionism.

26) 2025: Сарджев, Димитър, Светлината е най-важното нещо в нашата работа, Електронно издание на сп. Кино/септември/2025г. НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК: ID №969. ISSN – 0861 – 4393.

РЕЗЮМЕ: Разговор с оператора Стефан Иванов за работата му от началото на кариерата му до работата му с известни режисьори като Раул Руиз и Валерия Сармиенто. Разговорът се фокусира около неговите принципи на работа и любимото му изразно средство - светлината.

Ключови думи: осветление, поколенията в киното, работа с Людмил Тодоров

SUMMARY: Conversation with cinematographer Stefan Ivanov about his work from the early stages of his career till the work with renown directors as Raul Ruiz and his wife Vitoria Sarmiento abroad. The conversation focusses on his principles of work and his main tool as a cameraman - the light.

KEYWORDS: light, generations in cinema, films with Liudmil Todorov

27) 2024: Стойчева, Светлана. Пробив през витрината, бягство в лавандуловите полета. – Страница, 4, 2024, с. 148-151. [излязло от печат: март 2025]: НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК, ID №591.

28) Стойчева, Светлана. Северният склон на тишината (за стихосбирката на Людмила Балабанова „Северен склон“, Жанет-45, 2024). // Страница, 3, 2025, с. 138-147. НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК, ID №591.

Abstract: The poetry in the book under discussion is described as neither Western nor Eastern, but as containing codes that are accessible to both Western and Eastern readers. The study seeks to interpret these codes through a detailed analysis of the six cycles. Special attention is paid to the distinctive imagery and its links to the philosophy and aesthetics of the Far East. Particular emphasis is placed on key metaphors that unify both the book as a whole and the author's entire body of work.

Keywords: Eastern poetry, Western poetry, Eastern philosophy, Lyudmila Balabanova

Резюме: Поезията в разглежданата книга е определена като нито западна, нито източна, но съдържаща кодове, достъпни и за западния, и за източния читател. Направен е опит за разчитане на тези кодове, като са анализирани подробно шестте цикъла. Обърнато е внимание на специфичната образност и връзките с философията и естетиката на Далечния изток. Подчертани са знакови метафори, обединяващи цялата книга и цялото творчество на авторката.

Ключови думи: източна поезия, западна поезия, източна философия, Людмила Балабанова

29) 2025: Терзиев, Асен. Цензурата в театъра – личност срещу общност. // *Homo Ludens*, бр. 27, Гилдия на театроведите и драматурзите към САБ, Фондация „Homo Ludens” 2025, с. 81 - 85. ISSN: 1311-5111. НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК, ID №4989

РЕЗЮМЕ: Текстът анализира влиянието на цензурата в съвременния театър. С актуални примери от съвременния театър в България и по света е разгледан конфликта между свободата на личността и обществения натиск.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: театър, цензура, личност, общество

ABSTRACT: The text analyzes the impact of censorship in contemporary theater. Through current examples from Bulgarian and global theater, it examines the conflict between individual freedom and societal pressure.

KEYWORDS: theatre, censorship, individual, society

30) 2025: Терзиев, Асен. „Медея“ с участието на публиката. // *Homo Ludens*, бр. 27, Гилдия на театроведите и драматурзите към САБ, Фондация „Homo Ludens” 2025, с. 201 - 208. ISSN: 1311-5111. НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК, ID №4989

РЕЗЮМЕ: Рецензия за новата постановка на античната трагедия „Медея“ от Еврипид в Народния театър „Иван Вазов“ под режисурата на британския режисьор Деклан Донелан (компания „Чийк бай джаул“). Оригинално решение на режисьора е публиката да бъде заедно на сцената с актьорите в ролята на античен хор. Историята за отровената любов между Медея и Язон, водеща до предателство и жестоки убийства, разкрива вечния конфликт между половете.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Медея, Еврипид, Деклан Донелан, Народен театър

ABSTRACT: A review of the new production of Euripides’ ancient tragedy *Medea* at the National Theatre “Ivan Vazov,” directed by British director Declan Donnellan (from the company “Cheek by Jowl”). The director’s original approach places the audience on stage alongside the actors, embodying the role of an ancient chorus. The story of the poisoned love between *Medea* and *Jason*, leading to betrayal and brutal murders, unveils the eternal conflict between the sexes.

KEYWORDS: *Medea*, Euripides, Declan Donnellan, National Theatre

31) 2025: Хаджиниколова, Весела. На фокус: доц. д-р Михаела Тюлева и спектакълът „Кръговрат“ в Куклен театър НАТФИЗ. // Страница на Център за семиотични и културни изследвания за критически отзиви, 2025. ISSN 2815-3561. НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК: ID4568.

Резюме: В статията са разгледани ключови аспекти от научноизследователската и удожественотворческа дейност на доц. д-р Михаела Тюлева, като акцентът е поставен върху нейните режисьорски търсения в областта на алтернативните форми в кукления театър. В центъра е спектакълът „Кръговрат“, нестандартен, със силно метафоричен сценичен език, изграден чрез пластика, предмети, звук и музика.

Ключови думи: арт терапия, куклен театър, алтернативни форми, пластика

SUMMARY: The article examines key aspects of the research and artistic work of Assoc. Prof. Dr. Mihaela Tiuleva, with a focus on her directorial explorations in the field of alternative forms in puppet theatre. At the center is the performance „*Cycle*“, an unconventional production with a strongly metaphorical stage language, created through physical expression, objects, sound, and music.

Keywords: art therapy, puppet theatre, alternative forms, physical expression

32) 2025: Ценев, Боян. *Transmedia – Mappa Mundi*, В: сп. Кино, февруари 2025. НАЦИОНАЛЕН РЕФЕРЕНТЕН СПИСЪК: ID №969. ISSN – 0861 – 4393.

РЕЗЮМЕ: Концепцията за трансмедията разгледана през картографирането на Делюз и Гатари, но интерпретирана през създаването на 2 типа карти. Едната е по-видимата, наложената от индустрията, която описва всяка нарративна вселена. Другата разгръща потенциала на трансмедията, това е Аз-овата карта, която очертава контурите на личната интерпретативна схема. Точно тази втора карта обвързва трансмедията с друга семиотична фигура на Делюз и Гатари – ризомата.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: индустриална карта, Аз-ова карта, Делюз и Гатари, ризома, семиотика

ABSTRACT: The concept of transmedia is examined through Deleuze and Guattari's idea of cartography, but interpreted through the creation of 2 types of maps. One is the more visible one, imposed by the industry, which outlines each narrative universe. The other unfolds the potential of transmedia, this is the Self-map, which outlines the contours of the personal interpretative scheme. It is this second map that connects transmedia with another semiotic figure of Deleuze and Guattari – the rhizome.

KEYWORDS: industrial map, Self-map, Deleuze and Guattari, rhizome, semiotics

ПУБЛИКАЦИИ В СПЕЦИФИЧНИ ЗА НАПРАВЛЕНИЕТО ИЗДАНИЯ В БЪЛГАРИЯ

1) 2025: Андонов, Красимир. Автор. "Искър - най-дългата изцяло българска река". В: списание "National Geographic" - България, брой ноември 2025: автор, фотограф, корица.

2) 2025: Божилова, Мартичка. БТА, 10.09.2025 г., Предстои най-дългото издание на Sofia DocuMental, с най-много локации, каза директорът на фестивала Мартичка Божилова <https://www.bta.bg/bg/news/lik/963984-predstoi-nay-dalgoto-izdanie-na-sofia-documental-s-nay-mnogo-lokatsii-kaza-dir>

3) 2025: Георгиева, Ангелина. За нуждата от институции за танц. // Списание за танц, 7/2025, с. 6-9. ISSN 2682-9428

РЕЗЮМЕ: През ноември 2024 г. Загреб беше домакин на международна хореографска среща на европейската мрежа Life Long Burning с основно послание за необходимостта от институционализиране на съвременния танц. Статията обобщава основните позиции, представени на нея.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: културна политика, съвременен танц, Life Long Burning

ABSTRACT: In November 2024, Zagreb hosted the annual choreographic convention initiated by the European network Life Long Burning, with a core message about the need to institutionalize contemporary dance. The article summarizes the main positions presented at the event.

KEYWORDS: cultural policy, contemporary dance, Life Long Burning

4) 2025. Георгиева, Ангелина. Ангелина Гаврилова и нейните картини в движение. // Списание за танц, 7/2025, с. 19-22. ISSN 2682-9428

РЕЗЮМЕ: Ангелина Гаврилова е от най-разпознаваемите имена на българската танцова сцена. Кариерата ѝ е неразривно свързана с балет „Арабеск“, като от новия сезон поема ръководството на трупата. В това интервю тя разказва за своя път в танца и за целите, които си поставя на новата позиция.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: съвременен танц, балет „Арабеск“, Ангелина Гаврилова

ABSTRACT: Angelina Gavrilova is one of the most recognizable dance artists on the Bulgarian scene. Her career is closely tied to the Arabesque Ballet, and starting from the new season, she will take on the leadership of the company. In this interview, she discusses her journey in dance and the goals she has set for her new position.

KEYWORDS: contemporary dance, Arabesque Ballet, Angelina Gavrilova

5) 2025. Георгиева, Ангелина. Нови гласове на съвременния танц. // Списание за танц, 7/2025, с. 38-47. ISSN 2682-9428

РЕЗЮМЕ: Статията представлява разговор с шестима млади съвременни танцови артисти, в който се анализират предизвикателствата и възможностите пред тяхното развитие днес, и се обсъждат идеите им за бъдещото развитие на танцовото изкуство.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: танц, млади танцови артисти, танцово образование, културна политика

ABSTRACT: The article is a conversation with six young contemporary dance artists, analyzing the challenges and opportunities for their development today, and discussing their ideas for the future of dance art.

KEYWORDS: dance, young dance artists, dance education, cultural policy

6) 2025. Георгиева, Ангелина. Театралният фестивал „Варненско лято“ за 33-и път. // „Литературен вестник“, 21/2025, с. 8. ISSN 1310-9561.

РЕЗЮМЕ: Статията представя програмата на новото издание на най-големия международен театрален форум в България. Откроява неговите съдържателни акценти и контекст на провеждане.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: международен театрален фестивал, фестивал „Варненско лято“, фестивална селекция

ABSTRACT: The article presents the program of the new edition of Bulgaria's largest international theatre forum. It highlights its key content focuses and the context of its implementation.

KEYWORDS: International theatre festival, Varna Summer, festival selection

7) 2025. Ива Свещарова и Ангелина Георгиева за „Ако Афродита е чудовище“ и драматургията на танцовото представление. Интервю на Камелия Николова. // СЦЕНАрт, 19.09.2025, scenart.eu/интервюта/ива-свещарова-и-ангелина-георгиева-за

РЕЗЮМЕ: Авторката на танцовото представление „Ако Афродита е чудовище“ Ива Свещарова и неговият драматург Ангелина Георгиева отговарят на въпроси на Камелия Николова за творческия процес по неговото създаване и функцията на танцовия драматург в него.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: танцов драматург, експериментален танц, Ива Свещарова

SUMMARY: The author of the dance performance "If Aphrodite Was a Monster", Iva Sveshtarova, together with its dramaturge Angelina Georgieva, answer questions from Kamelia Nikolova about the creative process and the role of the dance dramaturge in it.

KEYWORDS: dance dramaturgy, experimental dance, Iva Sveshtarova

8) 2025: Георгиева, Стефания. „За създаването, смисълът и прекриването на граници в спектакъла “Верижна реакция” на АТОМ ТЕАТЪР“, TEATRAlNOW Колекция - Електронно списание за театър и драматургия, 2024, ISSN 2367-5306, COBISS.BG-ID – 47698952, Национален референтен списък ID №5243.

РЕЗЮМЕ: *Текстът е размисъл върху спектакъла „Верижна реакция“ на АТОМ ТЕАТЪР с хореограф Стефания Георгиева, като сценично преживяване, което изследва как човешките действия, предметите и телата около нас са неразривно свързани в общ механизъм от причини и последствия. Вдъхновен от машините на Руб Голдбърг, спектакълът използва веригата от движения и реакции като образ на света, в който всяко действие, дори най-малкото, има значение и отзвучава в споделеното общо пространство. Фокусът постепенно се измества от зрелищния визуален ефект към въпроси за личния избор, свободата и отговорността, разгледани през идеите на екзистенциализма и философията на Жан-Пол Сартр. „Верижна реакция“ размива границите между човек и предмет, изпълнител и публика, индивидуално и колективно, като кани зрителя да бъде не просто наблюдател, а активна част от случващото се. Представлението се случва под формата на активна медитация, която извежда зрителя от ежедневните модели на съществуване. То не предлага готови отговори или единна история, а отваря пространство за сетивно преживяване, лични асоциации и множество възможни прочити.*

КЛЮЧОВИ ДУМИ: съвременен танц, танцов театър, физически театър, сценично преживяване, екзистенциализъм, избор и отговорност, участие на публиката, човек и предмет, взаимодействие.

ABSTRACT: The text reflects on the performance Chain Reaction by АТОМ THEATRE, choreographed by Stefaniya Georgieva, as a stage experience that explores how human actions, objects, and the bodies around us are inseparably connected within a shared mechanism of cause and effect. Inspired by Rube Goldberg machines, the performance employs chains of movement and reaction as an image of a world in which every action, even the smallest one, carries meaning and resonates within a shared space. The focus gradually shifts from the spectacle of visual impact toward questions of personal choice, freedom, and responsibility, examined through the ideas of existentialism and the philosophy of Jean-Paul Sartre. Chain Reaction blurs the boundaries between human and object, performer and audience, individual and collective, inviting the spectator to become not merely an observer but an active participant in the unfolding event. The performance takes the form of an active meditation that draws the viewer out of everyday patterns of existence. Rather than offering definitive answers or a single narrative, the work opens up a space for sensory experience, personal associations, and multiple possible interpretations.

KEYWORDS: contemporary dance, dance theatre, physical theatre, theatrical experience, existentialism, choice and responsibility, audience participation, human-object relations, interaction.

9) 2025: Иванов, Иван. Унгарският режисьор Саболч Хайду. [портрет ревью] // София филм фест 2025. Официален каталог. Онлайн-версия: <https://siff.bg/bg/articles/ungarskiyat-rezhisyor-sabolch-haydu-se-zavrashta-v-sofiya-s-retrospektiva-na-svoite-filmi-i-sas-spetsialnata-nagrada-na-29-iyu-sofiya-film-fest>

РЕЗЮМЕ: Текстът представя унгарския режисьор Саболч Хайду както ретроспективно – в контекста на значимите му филмови постижения като „Мираж“ (2014), „Живял съм по-добре“ (2016), „Градът на съкровищата“ (2020), така и с филма му „Бдението на лешоядите“, който беше представен в София през 2025 г.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Саболч Хайду, унгарско кино, София Филм Фест.

ABSTRACT: The text presents the Hungarian director Szabolcs Hajdu both retrospectively – in the context of his significant film achievements such as "Mirage" (2014), "I Have Lived Better" (2016), "Treasure City" (2020), and with his film "The Vigil of the Vultures", which was presented in Sofia in 2025.

KEYWORDS: Szabolcs Hajdu, Hungarian cinema, Sofia Film Fest.

10) 2025: Иванова, Ирина. [Портрет на хърватския режисьор Райко Гърлич за официалния каталог на „София филм фест“] (<https://siff.bg/bg/rayko-garlich>)

РЕЗЮМЕ: Текстът представя унгарския режисьор Саболч Хайду както ретроспективно – в контекста на значимите му филмови постижения като „Мираж“ (2014), „Живял съм по-добре“ (2016), „Градът на съкровищата“ (2020), така и с филма му „Бдението на лешоядите“, който беше представен в София през 2025 г.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Саболч Хайду, унгарско кино, София Филм Фест.

ABSTRACT: The text presents the Hungarian director Szabolcs Hajdu both retrospectively – in the context of his significant film achievements such as "Mirage" (2014), "I Have Lived Better" (2016), "Treasure City" (2020), and with his film "The Vigil of the Vultures", which was presented in Sofia in 2025.

KEYWORDS: Szabolcs Hajdu, Hungarian cinema, Sofia Film Fest.

11) 2025: Иванова, Ирина. Веществото: Оптиката на кошмара [рецензия за номинирания за „Оскар“ филм]//„Булевард България“ (електронен информационен сайт): <https://boulevardbulgaria.bg/articles/veshtestvoto-s-demi-mur-optikata-na-koshmara>

12) 2025: Иванова, Ирина. Моята киногодина 2025: симфония на ужаса [критически обзор]. // сп. Perfect Days, (изглежда още не е излязъл броят)

13) 2025: Илкова, Катерина. 80 години не стигат!/ КуклАрт, изд. Асоциация на куклените театри – UNIMA, България, София, бр. 18/2024, 35-38, ISSN 1313-3276

РЕЗЮМЕ: Разговор с професор д.и. Дойчина Синигерска по повод 80 годишния ѝ юбилей. В разговора са засегнати важни етапи от развитието на Българския самодеен и професионален куклен театър, през призмата на личностното и професионално развитие на проф. Синигерска.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: куклен театър, детски градини, кукли, спектакъл.

2025: Ilkova, Katerina. 80 years are not enough!/ KuklArt (PuppetArt), published by the Bulgarian Association Of Puppet Theatres – UNIMA, Bulgaria, Sofia, 18/2024, 35-38, ISSN 1313-3276

ABSTRACT: A conversation with Professor Doychina Sinigerska on the occasion of her 80th anniversary. The conversation touched on important topics from the development of the Bulgarian amateur and professional puppet theater, through the prism of the personal and professional development of Prof. Sinigerska.

KEYWORDS: puppet theater, kindergartens, puppets, performance.

14) 2025: Каменова, Зорница. „[Кентървилски призрак в Cabaret L' Enferno](#)”. - Литературен вестник, № 2, 15 - 21.01.2025, 8. ISSN 1310-9561

РЕЗЮМЕ: Рецензия за „Кентървилският призрак“ по Оскар Уайлд, премиерен спектакъл на Куклен театър – Пловдив, драматизация и режисура Елица Петкова, сценография и кукли Ивайло Николов и Ива Гикова, музика Пламен Петков, премиера 31 октомври 2024 г.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: куклен театър, театър, драматизация

ABSTRACT: Review of "The Canterville Ghost" by Oscar Wilde, premiere performance of the Puppet Theater - Plovdiv, director and dramatization Elitsa Petkova, scenography and puppets Ivaylo Nikolov and Iva Gikova, music Plamen Petkov, premiere October 31, 2024.

KEYWORDS: puppet theatre, theatre, dramatization

15) 2025: Каменова, Зорница. Кентървилски призрак в Cabaret L' Enferno. в: СЦЕНАрт, платформа за театър и дебати: в: <https://scenart.eu/>, 18.01.2025, Текстът е съвместна публикация с Литературен вестник

16) 2025: Каменова, Зорница. Отново за „Имало едно време“. - Портал Култура, <https://kultura.bg>, 8.04.2025

РЕЗЮМЕ: Рецензия за „Дивите лебеди“, премиерен спектакъл на Младежки театър „Николай Бинев“, по Ханс Кристиан Андерсен, Драматизация и режисура: [Анна-Валерия Гостанян](#), Сценография, кукли и костюми: Наталия Гочева, Композитор: Пламен Петков (Mensa), премиера 29.03.2025

КЛЮЧОВИ ДУМИ: куклен театър, театър, драматизация

ABSTRACT: Review of "The Wild Swans", premiere performance of the Youth Theater "Nikolay Binev", based on Hans Christian Andersen, Dramatization and direction: Anna-Valeria Gostanyan, Scenography, puppets and costumes: Natalia Gocheva, Composer: Plamen Petkov (Mensa)

KEYWORDS: puppet theatre, theatre, dramatization

17) 2025: Константинова, Ема. Филмът за Яворов „Подир сенките на думите“ – в предаването Артефир, Програма „Христо Ботев“ на БНР, 20 октомври 2025.

РЕЗЮМЕ: Режисьорът и сценарист на „Подир сенките на думите“ Ема Константинова говори за това дали съвременниците ни имат чувствителност към неговите думи, образи и идеи или ги възприемат като част от едно безвъзвратно отишло си минало; дали неговата ярка и трагична личност провокира въображението или името му активира само заучената в училище кука възхита към „гения на българската лирика“.

SUMMARY: The director and co-screenwriter of Chasing the Shadows of the Words, Ema Konstantinova, reflects on whether people today still possess a sensitivity to Yavorov's words, images and ideas, or whether they perceive them merely as part of an irretrievably vanished past; whether his vivid and tragic personality continues to spark the imagination, or whether his name now triggers only the hollow, school-taught admiration for 'the genius of Bulgarian lyric poetry.'

18) 2025: Константинова, Ема. Филмът за Яворов „Подир сенките на думите“ – в предаването „Рецепта за култура“ на БНТ, 18.10.2025

РЕЗЮМЕ: Режисьорът и сценарист Ема Константинова говори за най-важните художествени цели, които „Подир сенките на думите“ преследва – да обрисова атмосферата на поетичния свят на Яворов и да въвлече зрителите в един задочен разговор с участниците във филма – Георги Господинов, Теодора Духовникова, Иван Ланджев и проф. Владимир Атанасов за най-възвущите образи, чувства и философски проекции в лириката на Яворов.

SUMMARY: Director and co-writer Ema Konstantinova speaks about the central artistic goals pursued by Chasing the Shadows of the Words: to evoke the atmosphere of Yavorov's poetic world and to draw viewers into an indirect conversation with the film's participants — Georgi Gospodinov, Teodora Duhovnikova, Ivan Landzhev, and Prof. Vladimir Atanasov — about the most compelling images, emotions, and philosophical projections in Yavorov's lyric poetry.

19) 2025: Константинова, Ема. Филмът за Руси Чанев „Душа на актьор“ – в предаването „Култура.БГ“ на БНТ, 18.11.2025

РЕЗЮМЕ: Режисьорът Ема Константинова и сценаристът Георги Тошев разказват за своя филм „Душа на актьор“ – за трудностите, с които се сблъскват заради нежеланието на Руси Чанев да дава интервюта, за неговия особен характер, за взаимоотношенията му с колегите му и за някои от най-ярките филмови заглавия, в които големият български актьор участва.

SUMMARY: Director Ema Konstantinova and writer Georgi Toshev speak about their film Actor's Soul – about the challenges they faced due to Rusi Chanev's reluctance to give interviews, about his singular

personality, his relationships with colleagues, and some of the most remarkable films in which the great Bulgarian actor took part.

20) 2025: Манджуков, Александър: За танцът и неговата двойственост; статия, списание Танц бр.7, 2025г. стр.96-99

РЕЗЮМЕ:В статията авторът разсъждава върху танцът като физическа дейност и като форма на изкуство и за трудната уловимост в еднозначни категории. Манджуков разсъждава за парадоксите на присъствието на тялото в танца и публичните възприятия за това изкуство между възхищението и отрицанието.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: танц, танцов театър, тяло, телесност,

ABSTRACT: In the article, the author reflects on dance as a physical activity and as an art form and on the difficulty of being captured in unambiguous categories. Mandzhukov reflects on the paradoxes of the presence of the body in dance and the public perceptions of this art between admiration and denial.

KEYWORDS: dance, dance theater, body, corporeality

21) 2025: Николова, Камелия. „Венецианският търговец“ на Явор Гърдев и Самуел Финци – Литературен вестник, № 16, 23-29.04.2025, 8

РЕЗЮМЕ: По повод 23 април, когато светът отбелязва 461 години от рождението на Шекспир, статията коментира спектакъла „Венецианският търговец“ на режисьора Явор Гърдев на сцената на Народния театър (премиера 12 и 13 май 2024), подчертавайки неговия актуален прочит и яркото изпълнение на Самуел Финци като Шайлок.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: „Венецианският търговец“, Явор Гърдев, Самуел Финци

22) 2025: Николова, Камелия. Хамлет’2025: между отчаянието и надеждата - Литературен вестник, №10, 13-18.03.2025, 8

РЕЗЮМЕ: Статията разглежда спектакъла „Хамлет“, чиято премиера е на 28 февруари и 4 март 2025 в Театър “Българска армия“ като анализира подробно работата на режисьора Стоян Радев, сценографа Нина Пашова и изпълнението на Ясен Атанасов в ролята на Хамлет, както и на останалите участници.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: актуален днешен прочит на Шекспир, „Хамлет“ през погледа на младите, постдраматичен театър

23) 2025: Николова, Камелия. Младежкият театър на 80 години. Интервю с неговия директор Михаил Байков – СЦЕНАрт, 27.04.2025

РЕЗЮМЕ: През 2025 г. Младежкият театър навършва 80 години (открит е на 25 януари 1945 г). По този повод директорът му Михаил Байков разказва какво от своето наследство и своите традиции театърът продължава да развива и какви са новите предизвикателства и пътища пред него днес.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Младежки театър, Михаил Байков, история на театъра

24) 2025: Первазова, Теменуга. Когнитивно развитие и интегриране на хора със синдром на Даун чрез средствата на образователен и терапевтичен куклен театър. // 20 години Образователен и терапевтичен куклен театър в България: юбилеен сборник с научни статии, представени на научна конференция, София, Натфиз 29.05.2025 г.

25) 2025: Петров, Стилиян. Последната тишина“. *Литературен вестник*, бр. 41 2025: 2.

РЕЗЮМЕ: Режисьорски думи за спектакъла „Когато ние мъртвите се събудим“.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Ибсен, „Когато ние, мъртвите, се събудим“

ABSTRACT: Director’s words to *When We Dead Alive*.

KEYWORDS: Ibsen, When We Dead Alive.

26) 2025: Ружев, Здравко. Статия "Актуални аспекти на добавената реалност в националния телевизионен ефир", Сборник доклади от Национална научно-практическа конференция „Дигитални технологии в архитектурата, дизайна и

визуалните изкуства“, 27–28 април 2023 г., Нов български университет, 2025, София, ISBN: 978-619-233-361-4

РЕЗЮМЕ: Навлизането на добавената реалност като производствен метод в българските национални телевизии дава възможност на малкия екран да бъде показана модерна и актуална визия, но същевременно поставя сериозни предизвикателства пред реализацията и финансирането на телевизионното производство. Създаването на модерно виртуално изображение в реално време променя традиционния подход в производството на телевизионна продукция. В телевизионните студиа се появяват виртуални изображения, които комуникират с реалните водещи и гости. Телевизионното производство е изправено пред сериозни предизвикателства и проблеми в условия на реална медийна конкуренция, недостиг на време и финансови ресурси. Изявени телевизионни водещи и журналисти споделят своите мнения и впечатления за предизвикателствата при използването на пълния потенциал на добавената реалност като инструмент за създаване на качествен информационен телевизионен продукт.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: добавена реалност, виртуална реалност, телевизия

ABSTRACT: The introduction of augmented reality as a production method in Bulgarian national television stations enables the small screen to present a modern and up-to-date vision, but at the same time poses serious challenges to the implementation and financing of television production. The creation of modern virtual images in real time is changing the traditional approach to television production. Virtual images are appearing in television studios, communicating with real hosts and guests. Traditional professions are giving way to technology specialists who work with the latest computer equipment. Television production faces serious challenges and problems in the context of real media competition, lack of time, and financial resources. Prominent television presenters and journalists share their opinions and impressions of the challenges of using the full potential of augmented reality as a tool for creating a high-quality television news product.

KEYWORDS: augmented reality, virtual reality, television

27) 2025: Стефанова, Калина. Когато театърът успее да надскочи себе си: „ПРОЕКТЪТ БУРЯТА“. В: Словото днес. 7/20.02.25. стр. 10

РЕЗЮМЕ: Статията за последния спектакъл на Питър Брук и Мари-Елен Естиен – „Проектът Бурята“, видян на Международния Шекспиров Фестивал в Крайова. Спектакълът се анализира в контекста както на творчеството на Питър Брук, така и на съвременния световен театър.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: „Проектът Бурята“, Питър Брук, съвременен световен театър театър

ABSTRACT: An article about the last production of Peter Brook and Marie H el ene Estienne, as seen at the International Shakespeare Festival in Craiova. The show is analyzed in the context of the oeuvre of Peter Brook and contemporary world theatre alike.

KEY WORDS: Project Tempest, Peter Brook, contemporary world theatre

28) 2025: Стефанова, Калина. Когато театърът успее да надскочи себе си: „ПРОЕКТЪТ БУРЯТА“. В: Словото днес. 7/20.02.25. стр. 10

РЕЗЮМЕ: Статията за последния спектакъл на Питър Брук и Мари-Елен Естиен – „Проектът Бурята“, видян на Международния Шекспиров Фестивал в Крайова. Спектакълът се анализира в контекста както на творчеството на Питър Брук, така и на съвременния световен театър.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: „Проектът Бурята“, Питър Брук, съвременен световен театър театър

ABSTRACT: An article about the last production of Peter Brook and Marie H el ene Estienne, as seen at the International Shakespeare Festival in Craiova. The show is analyzed in the context of the oeuvre of Peter Brook and contemporary world theatre alike.

KEY WORDS: Project Tempest, Peter Brook, contemporary world theatre

29) 2025: Стефанова, Калина. Калина Стефанова - тя е Елица от "Време разделно", днес - критик и писател. Предаване: Денят започва с Георги Любенов. БНТ 19.04.2025
Калина Стефанова - тя е Елица от Време разделно, днес - критик и писател - Българска национална телевизия

РЕЗЮМЕ: Пространен разговор с театроведката по повод издаването на български на книгата „20 режисьори-първопроходци от Източна Европа“, чиито съставители и редактори са двамата с проф. Марвин Карлсън, както и на вторите преработени издания на български на книгите ѝ „Джуджетата на Ани“ и „Последният изход“.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: „20 режисьори-първопроходци от Източна Европа“ - Марвин Карлсън, „Джуджетата на Ани“, „Последният изход“.

ABSTRACT: A long interview with the theatrologist on the occasion of the publication in Bulgarian of the book 20 Ground-Breaking Directors of Eastern Europe, edited together with prof. Marin Carlson, as well as the publication of the second Bulgarian editions of her books Ann's Dwarves and The Last Way Out.

KEYWORDS: 20 Ground-Breaking Directors of Eastern Europe - Marvin Carlson, Ann's Dwarves, The Last Way Out.

30) 2025: Стефанова, Калина. Калина Стефанова за новите си книги. Предаване Култура.БГ. БВТ 23.04.2025. Калина Стефанова за новите си книги - Българска национална телевизия

РЕЗЮМЕ: Интервю с театроведката по повод издаването на български на книгата „20 режисьори-първопроходци от Източна Европа“, чиито съставители и редактори са двамата с проф. Марвин Карлсън, както и на вторите преработени издания на български на книгите ѝ „Джуджетата на Ани“ и „Последният изход“.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: „20 режисьори-първопроходци от Източна Европа“ - Марвин Карлсън, „Джуджетата на Ани“, „Последният изход“.

ABSTRACT: An interview with the theatrologist on the occasion of the publication in Bulgarian of the book 20 Ground-Breaking Directors of Eastern Europe, edited together with prof. Marin Carlson, as well as the publication of the second Bulgarian editions of her books Ann's Dwarves and The Last Way Out.

KEYWORDS: 20 Ground-Breaking Directors of Eastern Europe - Marvin Carlson, Ann's Dwarves, The Last Way Out.

31) 2025: Стефанова, Калина. Калина Стефанова за новите си книги. Книги с послания: Пътешествие към вярата и духовното, Десислава Жаблянова НОВА НЮЗ 19.05. 2025 Книги с послания: Пътешествие към вярата и духовното | NOVA NEWS

РЕЗЮМЕ: Интервю с театроведката по повод издаването на български на книгата „20 режисьори-първопроходци от Източна Европа“, чиито съставители и редактори са двамата с проф. Марвин Карлсън, както и на вторите преработени издания на български на книгите ѝ „Джуджетата на Ани“ и „Последният изход“.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: „20 режисьори-първопроходци от Източна Европа“ - Марвин Карлсън, „Джуджетата на Ани“, „Последният изход“.

ABSTRACT: An interview with the theatrologist on the occasion of the publication in Bulgarian of the book 20 Ground-Breaking Directors of Eastern Europe, edited together with prof. Marin Carlson, as well as the publication of the second Bulgarian editions of her books Ann's Dwarves and The Last Way Out.

KEYWORDS: 20 Ground-Breaking Directors of Eastern Europe - Marvin Carlson, Ann's Dwarves, The Last Way Out.

32) 2025: Стефанова, Калина. Калина Стефанова. Защо имаме нужда точно сега от „Вдъхновяваща литература“? 7/8 TV 17.04.2025 Студио Хъ - проф. Калина Стефанова, 17 април 2025 г. - 7/8 TV

РЕЗЮМЕ: Пространен разговор с театроведката по повод издаването на български на книгата „20 режисьори-първопроходци от Източна Европа“, чиито съставители и редактори са двамата с проф. Марвин Карлсън, както и на вторите преработени издания на български на книгите ѝ „Джуджетата на Ани“ и „Последният изход“.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: „20 режисьори-първопроходци от Източна Европа“ - Марвин Карлсън, „Джуджетата на Ани“, „Последният изход“.

ABSTRACT: A long interview with the theatrologist on the occasion of the publication in Bulgarian of the book 20 Ground-Breaking Directors of Eastern Europe, edited together with prof. Marin Carlson, as well as the publication of the second Bulgarian editions of her books Ann's Dwarves and The Last Way Out.

KEYWORDS: 20 Ground-Breaking Directors of Eastern Europe - Marvin Carlson, Ann's Dwarves, The Last Way Out.

33) 2025: Стефанова, Калина. Отзвук от Международния театрален фестивал на комедийния и сатиричен спектакъл в Габрово. БНР- Артефир 09.04.2025 Отзвук от Международния театрален фестивал на комедийния и сатиричен спектакъл в Габрово - Култура

РЕЗЮМЕ: Интервю с театроведката по повод Международния театрален фестивал на комедийния и сатиричен спектакъл в Габрово

КЛЮЧОВИ ДУМИ: интервю, Международния театрален фестивал на комедийния и сатиричен спектакъл, Габрово

ABSTRACT: An interview with the theatrologist on the occasion of the International Theatre Festival of comedy and satire in Gabrovo

KEYWORDS: interview, International Theatre Festival of comedy and satire, Gabrovo

34) 2025: Стефанова, Калина. Какво носи на публиката четенето на китайски пиеси. Първо четене на китайски пиеси от западен тип – в Драматично-куклен театър Враца. 7/8 TV 17.06.2025 Студио Хъ - Калина Стефанова, 17 юни 2025 г. - 7/8 TV

РЕЗЮМЕ: Пространен разговор с театроведката по повод първото театрализирано четене на китайски пиеси от западен тип у нас – в Драматично-куклен театър Враца.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: китайски пиеси от западен тип, първо театрализирано четене, Драматично-куклен театър Враца

ABSTRACT: A long interview with the theatrologist on the occasion of the first theatrical reading of Chinese “spoken theatre” plays – in the Drama/puppetry theatre in Vratsa.

KEYWORDS: Chinese “spoken theatre” plays, first theatrical reading, Drama/puppetry theatre Vratsa.

35) 2025: Стефанова, Калина. За първи път у нас, като прелюдия към XXXV Национален фестивал на малките театрални форми, се състоя театрализирано четене на съвременна китайска драма – разказва в "Артефир" театроведът проф. Калина Стефанова, съставител на сборника "Въведение в съвременната китайска драматургия". БНР – Артефир 10.06.2025 Цао Ю и "Буря" – пресечна точка между театъра на Европа и на Китай - Култура - БНР Новини

РЕЗЮМЕ: Интервю с театроведката по повод първото театрализирано четене на китайски пиеси от западен тип у нас – в Драматично-куклен театър Враца.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: китайски пиеси от западен тип, първо театрализирано четене, Драматично-куклен театър Враца

ABSTRACT: An interview with the theatrologist on the occasion of the first theatrical reading of Chinese “spoken theatre” plays – in the Drama/puppetry theatre in Vratsa.

KEYWORDS: Chinese “spoken theatre” plays, first theatrical reading, Drama/puppetry theatre Vratsa.

36) 2025: Стефанова, Калина. “Игри, думи, шурци...”. В: Словото днес. №30/16.10.25. стр. 12

РЕЗЮМЕ: Статия за спектакъла “Игри, думи, шурци...” на румънския режисьор Силвиу Пуркаре, представен в рубриката “Спектакли Наследство” в програмата на Международния театрален фестивал на Сибиу, 2025. Анализ на актьорското майсторство на Константин Кирияк и режисурата на Пуркаре.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: “Игри, думи, шурци...”, Константин Кирияк, Силвиу Пуркаре, Международен театрален фестивал на Сибиу

SUMMARY: An article about the production “Games, Words, Crickets...” of the Romanian director Silviu Purcarete, presented as part of the rubric “Heritage performances” of the International Theatre Festival of Sibiu, 2025. Analysis of the acting of Constantic Chiriak and the directing of Purcarete.

KEY WORDS: “Games, Words, Crickets...”, Constantic Chiriak, Silviu Purcarete, International Theatre Festival of Sibiu

37) 2025: Стефанова, Калина. “Благодаря!” като тема, “Благодаря!” като код. В: Словото днес. №26/11.09.25. стр. 1 - 5

РЕЗЮМЕ: Статия за Международния театрален фестивал на Сибиу. Характерни особености и акцент върху приемствеността между история и съвременност на театъра. Специален фокус: рубриката “Спектакли Наследство”.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Международния театрален фестивал на Сибиу, приемственост, “Спектакли Наследство”.

SUMMARY: An article about the International Theatre Festival of Sibiu. Characteristics and accent on the continuity between the history and present of theatre. Special focus on the rubric “Heritage performances”.

KEY WORDS: International Theatre Festival of Sibiu, continuity between the history and present of theatre, “Heritage performances

38) 2025: Стефанова, Калина. “Йона”. В: Словото днес. №26/11.09.25. стр. 5

РЕЗЮМЕ: Статия за спектакъла “Йона” на румънския режисьор Силвиу Пуркаrete като акцент от програмата на Международния театрален фестивал на Сибиу, 2025. Анализ на взаимоотношенията между пиесата на Марин Сореску и режисьорската интерпретация на Пуркаrete. Акцент върху ролята на японския актьор Сасаки.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: “Йона”, Силвиу Пуркаrete, Марин Сореску, Сасаки

SUMMARY: An article about the production “Jona” of the Romanian director Silviu Purcarete as an accent of the International Theatre Festival of Sibiu, 2025. Analysis of the interrelations between the Marin Sorescu play and the directorial interpretation of Purcarete. Accent on the role of the Japanese actor Sassaki.

KEY WORDS: “Jona”, Silviu Purcarete, Marin Sorescu, Sassaki.

39) 2025: Стефанова, Калина. "Мъртвите не ядат кисело мляко" или един дневник като съвременна Шехерезада. В: *Impressio/ impressio.dir.bg*. 9 септември 2025/16:04 "Мъртвите не ядат кисело мляко" или един дневник като съвременна Шехерезада | *impressio.dir.bg*

РЕЗЮМЕ: Статия за спектакъла “Мъртвите не ядат кисело мляко” на португалския режисьор Тиаго Родригес, представен като основен акцент на в програмата на Международния театрален фестивал на Сибиу, 2025. Анализ на ключовите характеристики на режисурата на Родригес.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: “Мъртвите не ядат кисело мляко”, Тиаго Родригес, Международен театрален фестивал на Сибиу

SUMMARY: An article about the production “Dead Men Do Not Eat Yogurt” of the Portuguese director Tiago Rodriguez, presented as a main accent of the program of the International Theatre Festival of Sibiu, 2025. Analysis of the main features of the directing style of Tiago Rodriguez.

KEY WORDS: “Dead Men Do Not Eat Yogurt”, Tiago Rodriguez, International Theatre Festival of Sibiu

40) 2025: Стефанова, Калина. Насилие и илюстративност на сцената. В: *Impressio/ impressio.dir.bg*. 11 септември 2025 / 18:52. Насилие и илюстративност на сцената или кога границите не могат да бъдат преминавани | *impressio.dir.bg*

РЕЗЮМЕ: Статия за спектакъла “Визионерът” на режисьора Мило Рао, представен като основен акцент на в програмата на Международния театрален фестивал на Сибиу, 2025. Анализ на спектакъла като част от тенденцията на насилие и илюстративност по европейските сцени днес.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: “Визионерът”, Тиаго Родригес, Международен театрален фестивал на Сибиу

SUMMARY: An article about the production “The Visionary” of the director Milo Rao, presented as a main accent of the program of the International Theatre Festival of Sibiu, 2025. Analysis of the production as a part of a trend of violence and illustrative-ness on the European stages today.

KEY WORDS: “The Visionary”, Milo Rao, International Theatre Festival of Sibiu

41) 2025: Стефанова, Калина. Проф. д-р Калина Стефанова за 32-ия Международния театрален фестивал на Сибиу. БНР – Новини, публикувано на 03.07.25 в 09:10.

Под мотото "Благодаря" премина Международният театрален фестивал в Трансилвания - Култура - БНР Новини

РЕЗЮМЕ: Интервю с театроведката за 32-то издание на Международния театрален фестивал на Сибиу. Тенденции, очертани от програмата, акцент върху приемствеността между история и съвременност на театъра. Специален фокус: рубриката “Спектакли Наследство”.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Международния театрален фестивал на Сибиу, тенденции, “Спектакли Наследство”.

SUMMARY: An interview with the theatrologist about the 32nd edition of the International Theatre Festival of Sibiu. Tendencies, outlined by the program, accent on the continuity between the history and present of theatre. Special focus on the rubric “Heritage performances”.

KEY WORDS: International Theatre Festival of Sibiu, tendencies, “Heritage performances

42) 2025: Стефанова, Калина. Проф. д-р Калина Стефанова за 33-ия Международния театрален фестивал в Пилзен. БНР – Артефир, публикувано на

12.10.25 в 10:05 Пилзенският международен фестивал и новите тенденции в театралното изкуство - Култура

Пилзенският международен фестивал и новите тенденции в театралното изкуство

РЕЗЮМЕ: Интервю с театроведката за 33-то издание на Международния театрален фестивал в Пилзен.

Тенденции, очертани от програмата, като част от общите тенденции по европейските сцени днес

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Международния театрален фестивал в Пилзен, тенденции, европейски сцени.

SUMMARY: An interview with the theatrologist about the 33rd edition of the International Theatre Festival in Pilsen. Tendencies, outlined by the program and as part of the common tendencies on European stages today.

KEY WORDS: International Theatre Festival in Pilsen, tendencies, European stages

43) 2025: Стефанова, Калина. Как международният театрален фестивал на Сибиу се превърна в третия по значимост в Европа? 7/8 TV 17.07.2025 Студио Хъ - Калина Стефанова, 17 юли 2025 г. - 7/8 TV

РЕЗЮМЕ: Пространен разговор с театроведката за 32-то издание на Международния театрален фестивал на Сибиу. Тенденции, очертани от програмата, акцент върху приемствеността между история и съвременност на театъра. Специален фокус: рубриката "Спектакли Наследство".

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Международния театрален фестивал на Сибиу, тенденции, "Спектакли Наследство".

SUMMARY: A long interview with the theatrologist about the 32nd edition of the International Theatre Festival of Sibiu. Tendencies, outlined by the program, accent on the continuity between the history and present of theatre. Special focus on the rubric "Heritage performances".

KEY WORDS: International Theatre Festival of Sibiu, tendencies, "Heritage performances"

44) 2025: Стефанова, Калина. За достиженията на операта и театъра в Пекин, 7/8 TV 19.12.2025 Студио Хъ - проф. Калина Стефанова, 19 декември 2025 г. - 7/8 TV

РЕЗЮМЕ: Пространен разговор с театроведката за пекинската опера и новите театрални тенденции на китайските сцени за театър от западен вид. Фокус върху представление на Китайския национален театър за пекинска опера и мястото на музиката в историята на китайската цивилизация.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Пекинска опера, театър от западен тип в Китай, музиката и китайската цивилизация.

SUMMARY: A long interview with the theatrologist about the Peking opted and the new tendencie on the Chinese stages for Western type theatre. Focus on a production of the Chinese National theatre for Peking opera and the place of music in the Chinese civilization

KEY WORDS: Peking opera , theatre of the Western type in China, music and the Chinese civilization

45) Стойчева, Светлана. „Приказки от цял свят“ на Николай Райнов и идеята за културното убежище на човечеството. Предговор към: Николай Райнов. Морската царица. Приказки от цял свят. Т. 3. София: Миранда, 2025, с. 5-8.

46) 2025: Стойчева, Светлана. Автореферат на дисертационен труд „Слово и образ – синхронии“ за присъждане на научната степен „доктор на филологическите науки“. НАТФИЗ, 2025

47) 2025: Терзиев, Асен. Обобщение на МТФ Варненско лято. Интервю с Асен Терзиев и Илко Ганев на живо от Варна за предаването „Култура.БГ“ на БНТ, 11.06.2025 https://www.youtube.com/watch?v=1_W3HD8fJ9A

РЕЗЮМЕ: Интервю с театроведа и главен координатор на фондация „Виа Фест“ за програмата на международен театрален фестивал „Варненско лято“ 2025

КЛЮЧОВИ ДУМИ: интервю, международен театрален фестивал „Варненско лято“

ABSTRACT: Interview with the theater scholar and chief coordinator of the Via Fest Foundation about the program of the Varna Summer International Theater Festival 2025

KEYWORDS: interview, Varna Summer International Theater Festival

48) 2025: Терзиев, Асен. Световен театър в София започва на 4 юни. Интервю с Асен Терзиев в БНР 26.05. 2025 <https://bnr.bg/hristobotev/post/102161896/svetoven-teatar-v-sofia-zapochva-na-4-uni>

РЕЗЮМЕ: Интервю с театроведа и главен координатор на фондация „Виа Фест“ за програмата на международен театрален фестивал „Варненско лято“ 2024

КЛЮЧОВИ ДУМИ: интервю, международен театрален фестивал „Варненско лято“

ABSTRACT: Interview with the theater scholar and chief coordinator of the Via Fest Foundation about the program of the Varna Summer International Theater Festival 2024

KEYWORDS: interview, Varna Summer International Theater Festival

49) 2025: Терзиев, Асен. Заедно по пътя.

<https://scenart.eu/%d1%80%d0%b5%d1%86%d0%b5%d0%bd%d0%b7%d0%b8%d0%b8/%d0%b7%d0%b0%d0%b5%d0%b4%d0%bd%d0%be-%d0%bf%d0%be-%d0%bf%d1%8a%d1%82%d1%8f-%d0%b8%d0%b7%d0%bb%d0%be%d0%b6%d0%b1%d0%b0-%d0%b7%d0%b0-%d0%b2%d0%b8%d0%be%d0%bb%d0%b5%d1%82%d0%b0-%d0%b1%d0%b0%d1%85%d1%87>

РЕЗЮМЕ: Поздравителен адрес от театроведа и ръководител на катедра „Театрознание“ в НАТФИЗ „Кр. Сарафов“ Асен Терзиев по повод откриването на изложбата „Заедно по пътя“, посветена на 90-годишнината от рождението на големите български актьори Виолета Бахчеванова и Васил Стойчев.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: изложба, актьорско изкуство, Виолета Бахчеванова, Васил Стойчев

SUMMARY: Greeting address by the teatrologist and head of the Theatre Studies Department at NATFA “Kr. Sarafov” Asen Terziev on the occasion of the opening of the exhibition “Together on the Way”, dedicated to the 90th birth anniversary of the great Bulgarian actors Violeta Bahchevanova and Vasil Stoychev.

KEYWORDS: exhibition, acting, Violeta Bahchevanova, Vasil Stoychev

50) 2025: Терзиев, Асен. Отзив за спектакъла „Евангелие по Достоевски

<https://www.dtblagoevgrad.com/festival/2025/>

РЕЗЮМЕ: Отзив на театроведа Асен Терзиев за спектакъла „Евангелие по Достоевски“, Сръбски народен театър – Нови Сад, реж. Йерней Лоренци в рамките на четвърто издание на Балкански театрален фестивал Благоевград публикуван в онлайн бюлетина на фестивала.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Йерней Лоренци, Достоевски, Балкански театрален фестивал

SUMMARY: Review by theater critic Asen Terziev of the performance "The Gospel According to Dostoevsky", Serbian National Theatre – Novi Sad, directed by Jernej Lorenci, presented as part of the fourth edition of the Balkan Theatre Festival Blagoevgrad, published in the festival's online bulletin.

KEYWORDS: Jernej Lorenci, Dostoevsky, Balkan Theatre Festival

51) 2025: Тюлева, Михаела. Публикуван научен доклад със заглавие “Диагностични методи подпомагащи куклотерапевтичния процес“ . Маскарадът и локалната общност : сборник с доклади от научната конференция, проведена в рамките на XXX Международен фестивал "Сурва" - Перник 2024 г.

Международен фестивал на маскарадните игри Сурва. ISBN - 978-619-7645-29-3

COBISS.BG-ID – 70948104

РЕЗЮМЕ: В рамките на фестивала на маскарадните РИМ Перник организира научни конференции, в които изтъкнати преподаватели изнасят доклади.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Перник, Сурва, научна конференция.

ABSTRACT: As part of the masquerade festival, the Regional Historical Museum – Pernik organizes scientific conferences where distinguished scholars present reports.

KEYWORDS: Pernik, Surva, scientific conference.

52) 2025: Тюлева, М. Терапевтични технологии; с.47- 58 "Маскарадът: традиция - памет - модерност", Перник 2026 ISBN: 978-619-93673-0-8

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Перник, Сурва, конференция, терапия

РЕЗЮМЕ: Статията разглежда някои от терапевтичните технологии свързани с работата с деца с различни затруднения

KEYWORDS: Pernik, Surva, conference, therapy

ABSTRACT: The article examines some therapeutic approaches related to working with children with various difficulties.

53) 2025: Тюлева, М. Образователният куклен театър като метод за възприемане на литературни текстове. – В: Съвременната българска литература за деца и юноши XX – XXI в. Сборник с научни изследвания. Състав. А. Антонова. София: ИЦ „Боян Пенев“, 2025, 658 с., с. 355 – 361. ISBN 978-619-7838-00-8.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: образователен куклен театър, литература, деца и юноши

РЕЗЮМЕ: Статията разглежда възможностите на образователния куклен театър за представяне на съвременната българска литература пред деца и юноши по —достъпен и интересен начин.

KEYWORDS: educational puppet theatre, literature, children and adolescents

ABSTRACT: The article examines the possibilities of educational puppet theatre and its potential for presenting contemporary Bulgarian literature to children and adolescents in a more accessible and engaging way.

54) 2025: Фиданова-Коларова, В., статия „Житейската философия на Хайтов“, вестник „Словото днес“ брой 8 (1189), февруари 2025, стр.11

РЕЗЮМЕ: В статията се разглеждат и коментират цитати от произведенията на Хайтов – Хвъркатото корито, Дивите разкази и неговата есеистика.

55) 2025: Харизанова, Боя. Филмът „Заведи ме вкъщи“ в контекста на киното за деца България. // сп. „Чуждоизоково обучение“, Национално издателство Аз-Буки, бр. 09.10.2025 г. раздел Рецензии и анотации.

<https://foreignlanguages.azbuki.bg/uncategorized/filmat-zavedi-me-vkashhi-v-konteksta-na-kinoto-za-decza-v-balgariya/>.

Рецензията анализира режисьорските похвати при работа на режисьора с деца актьори в контекста на българското кино. Прави се паралел между актьорските изпълнения на деца във филми от социалистическия реализъм и тези в съвременното. В частност се анализира актьорската игра на децата във филма „Заведи ме вкъщи“ с оглед на това, че темата на филма засяга сериозен социален проблем.

The review analyzes directing approaches in a director's work with child actors within the context of Bulgarian cinema. A parallel is drawn between the performances of child actors in films from the period of socialist realism and those in contemporary cinema. In particular, the acting of the children in the film "Take Me Home" is examined, considering that the film's theme addresses a serious social issue.

56) 2025: Ценев, Боян. Джеймс Бонд и смъртта на героя: между пазарната Сцила и романтизираната Харибда. – В: Изкуство и контекст – VII Младежка научна конференция. Сборник с доклади от VII Младежка научна конференция (София, 25–26 февруари 2025 г.). София: Институт за изследване на изкуствата – БАН, 2025, с. 207-214

РЕЗЮМЕ: Един от най-разпознаваемите мотиви в световното културно наследство е за смъртта на героя. Не по-малко значим е мотивът за неговото възкресение. Основният обект на изследване тук е образът на Джеймс Бонд като олицетворение на вечната надпревара на героя със смъртта и „живият“ артефакт като носител на няколко символни значения – космогонично, търговско, метавселенско.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: екранна митология, зрителско възприятие, космогония, метавселена

ABSTRACT: One of the most recognizable motifs in world cultural heritage is the death of the hero. No less significant is the motif of the hero's resurrection. The main perspective here is to view the character of James Bond as the embodiment of the hero's everlasting race with death, and the living "artefact" as a bearer of multiple symbolic meanings – cosmogonic, commercial, and metaversal.

KEYWORDS: screen mythology, viewer perception, cosmogony, metaverse

ПУБЛИКАЦИИ В ЧУЖДИ ИЗДАНИЯ

1) 2025: Bojilova, Marticka. Cineuropa, 9.10.2025 г., Tata wins the Sofia Documental Grand Prize, <https://cineuropa.org/newsdetail/484607/>

2) 2025: Bojilova, Marticka: Cineuropa, 9.10.2025 г., The Balkan Documentary Market crowns its winners
<https://cineuropa.org/en/newsdetail/484609/>

3) 2025: Bojilova, Marticka. Modern Times Review, 10.10.2025 г., Sofia DocuMental 2025 wraps with industry prizes and audience honours, <https://www.moderntimes.review/sofia-documental-2025-winners/>

4) 2025: Върбанова, Лидия. Публикация, част от проект ИН СИТУ Местни иновации в културните и творчески индустрии в извънградски райони: “Methodological guidance on capacity building for innovation and entrepreneurship in non-urban areas (How to conduct training and mentoring)”, ще бъде публикувана на 30 юни 2025г.

РЕЗЮМЕ: Тези методологически насоки документ предоставят обща рамка и практически инструменти за проектиране и прилагане на ефективни програми за изграждане на капацитет, свързан със специфичните нужди на културните и творчески индустрии в извънградските райони, като цели да се отключи техният потенциал като двигатели на местното развитие и благосъстояние. Документът анализира възможни инструменти и методи и предоставя съвети за ефективно обучение, наставничество и други методи за изграждане на капацитет. Документът се основава на опита от проекта IN SITU: Местни иновации в културни и творчески индустрии (ККИ) в извънградските райони, финансиран от програмата Хоризонт Европа.

ABSTRACT: This Methodological guidance provides a framework and practical tools for designing and implementing effective capacity-building programs that cater to the specific needs of cultural and creative industries in non-urban areas, aiming to unlock their potential as drivers of local development and well-being. It analyses possible tools and methods and provides tips and lessons learned for effective training, mentoring and other capacity-building methods. The document is based on the experience from the IN SITU project: Place-based innovation of cultural and creative industries (CCIs) in non-urban areas, funded by the Horizon Europe programme.

5) 2025. Georgieva, Angelina. Angelina Gavrilova: Freedom of Motion. // Dance Icons, April 2025, <https://www.danceicons.org/pages/index.php?p=250402200654>

РЕЗЮМЕ: Статията представя пред международна аудитория под формата на интервю българската хореографка и танцора Ангелина Гаврилова. Обсъжда се нейният път в танца, опит като изпълнител и хореографски подход.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: съвременен танц, балет „Арабеск“, Ангелина Гаврилова

ABSTRACT: The article introduces Bulgarian choreographer and dancer Angelina Gavrilova to an international audience through an interview format. It discusses her journey in dance, her experience as a performer, and her choreographic approach.

KEYWORDS: contemporary dance, Arabesque Ballet, Angelina Gavrilova

6) 2025: Neykova, Radostina: Twenty-First Century Animation: Education, Innovation and Aesthetic, in: The 21st Century Film, TV and Media School: Twenty-first century animation: Education, Innovation and Aesthetics, CILECT book, Sofia, Bulgaria, 2025, p.10-18, ISBN: 978-6119-7358-16-2.

ABSTRACT: The article focuses on key moments in the creation of an animated work such as aesthetics, technology and communication. The lead article in co-authorship. Summarizing the content, ideas and goals of the collection.

РЕЗЮМЕ: Статията се фокусира върху ключови моменти в създаването на анимационно произведение, като естетика, технологии и комуникация. Водещата статия в съавторство. Обобщаваща съдържанието, идеите и целите на сборника

7) 2025: Nikolova, Kamelia. Contemporary theatre and digital technologies. In focus: The Balkan countries – In: Creation of an Inter-Balkan Network of Performing Arts. Conference Proceedings. Tessaloniki, 2025 (in print)

ABSTRACT: One of the most significant trends in the contemporary theatre and, especially in the Balkan countries today is the intense relationship between theatre art and digital technologies. The focus is on the problematization of two fundamental beliefs related to contemporary performing arts. Above all, the large scale broadcast in the last years via satellite transmissions, streaming and various online performance formats (featuring both emblematic and established theatre classics as well as brand new productions on the European stages) undermine the conviction that the renewal of theatre through the digital technologies will happen unconditionally. The experiencing of a number of online theatre productions clearly allows for a differentiation between the true innovative multimedia performances and the traditional ones employing technologies only as means to reach their audiences. The current situation also casts new light on the second basic axiom and provokes a re-examination of its definite, until recently, conviction that theatre as an art form which offers physical togetherness and shared experience will always be of absolute necessity in an increasingly technologized world that creates distance between people. The relationship between theatre and digital technologies, as well as these key questions, related to it, are examined especially in the light of the issue of creating of an Inter-Balkan Network – from the perspective of the new opportunities it provides for activating and expanding theatre cooperation and exchange between the countries of the Balkan region.

8) 2025: Stefanova, Kalina. Espiritual, visceral, visual: Shakespeare, como questeis en Craiova, desde hace 30 anos. In: ADE Teatro – най-престижното театрално списание в испаноезичния свят. № 201 Julio 2025. pages 170 – 183

РЕЗЮМЕ: Обзорно-проблемна статия на испански език за 30-тото издание на Международния Шекспиров Фестивал в Крайова, Румъния. Представена е историята на фестивала, основните тенденции и характерните особености в развитието му през годините. Анализирани са тенденциите, очертали се в юбилейното му издание, както и спектаклите от най-големите имена в програмата, като Брук и Лъопаж, и изненадата на фестивала – испанския „Хамлет”, представен в жанра фламенко от Хесус Херера.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Международния Шекспиров Фестивал, Крайова, Брук

SUMMARY: A feature article in Spanish on the 30th edition of the International Shakespeare Festival in Craiova, Romania. The history of the festival, the main trends and the characteristic features of its development over the years are presented. The trends that emerged in its anniversary edition are analyzed, as well as the performances of the biggest names in the program, such as Brook and Lepage, and the surprise of the festival – the Spanish “Hamlet”, presented in the flamenco genre by Jesus Herrera.

KEYWORDS: International Shakespeare Festival, Craiova, Brook

9) 2025: Stefanova, Kalina. “Thank you!” as a Theme, “Thank you!” as a Code. In: European Stages, the digital magazine of CUNY, Fall 2025. USA

РЕЗЮМЕ: Статия за 32-то издание на Международния театрален фестивал на Сибиу. Тенденции, очертани от програмата, акцент върху приемствеността между история и съвременност на театъра. Специален фокус: рубриката “Спектакли Наследство”. Представяне и анализ на спектакъли като “Игри, думи, шурци...” и “Йона ” на румънския режисьор Силвиу Пуркарете, и “Мъртвите не ядат кисело мляко” на португалския режисьор Тиаго Родригес.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Международния театрален фестивал на Сибиу, Пуркарете, Родригес.

SUMMARY: An article on the 32nd edition of the International Theatre Festival of Sibiu. Tendencies, outlined by the program, accent on the continuity between the history and present of theatre. Special focus on the rubric “Heritage performances”. Introduction to and analysis of productions as “Games, Words, Crickets...” and “Iona” of the Romanian director Silviu Purcarete and “No Yogurt for the Dead” of the Portuguese director Tiago Rodriguez

KEY WORDS: International Theatre Festival of Sibiu, Purcarete, Rodriguez

10) 2025: Stefanova, Kalina. Highlights of the International Theatre Festival of Sibiu and its 32nd edition In: Guandong Arts, December 2025. China

РЕЗЮМЕ: Статия за 32-то издание на Международния театрален фестивал на Сибиу. Тенденции, очертани от програмата, акцент върху приемствеността между история и съвременност на театъра. Специален фокус: рубриката “Спектакли Наследство”. Представяне и анализ на спектакъли като “Игри, думи, шурци...” и “Йона ” на румънския режисьор Силвиу Пуркарете, и “Мъртвите не ядат кисело мляко” на португалския режисьор Тиаго Родригес.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Международния театрален фестивал на Сибиу, Пуркарете, Родригес.

SUMMARY: An article on the 32nd edition of the International Theatre Festival of Sibiu. Tendencies, outlined by the program, accent on the continuity between the history and present of theatre. Special focus on the rubric “Heritage performances”. Introduction to and analysis of productions as “Games, Words, Crickets...” and “Iona” of the Romanian director Silviu Purcarete and “No Yogurt for the Dead” of the Portuguese director Tiago Rodriguez

KEY WORDS: International Theatre Festival of Sibiu, Purcarete, Rodriguez

11) 2025: Stefanova, Kalina. Gracias! como tema, Gracias! como lema. Momentos estelares del Festival 57 Internacional de Teatro de Sibiu (Rumania) en su edicion numero 32, ADE Teatro, No: 203, December 2025, pps 104-117, Spain

РЕЗЮМЕ: Статия за 32-то издание на Международния театрален фестивал на Сибиу. Тенденции, очертани от програмата, акцент върху приемствеността между история и съвременност на театъра. Специален фокус: рубриката “Спектакли Наследство”. Представяне и анализ на спектакъли като “Игри, думи, шурци...” и “Йона ” на румънския режисьор Силвиу Пуркарете, и “Мъртвите не ядат кисело мляко” на португалския режисьор Тиаго Родригес.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Международния театрален фестивал на Сибиу, Пуркарете, Родригес.

SUMMARY: An article on the 32nd edition of the International Theatre Festival of Sibiu. Tendencies, outlined by the program, accent on the continuity between the history and present of theatre. Special focus on the rubric “Heritage performances”. Introduction to and analysis of productions as “Games, Words, Crickets...” and “Iona” of the Romanian director Silviu Purcarete and “No Yogurt for the Dead” of the Portuguese director Tiago Rodriguez

KEY WORDS: International Theatre Festival of Sibiu, Purcarete, Rodriguez

KEYWORDS: contemporary theatre, digital technologies, satellite transmissions, theatre streaming, Bulgarian contemporary theatre, theatre in Balkan countries

12) 2025: Neykova, Radostina. 21st Century Film, TV & Media School – 21st Century Animation: Education, Innovation & Aesthetics

13) 2025: Neykova, Radostina. Interview. Booklet 48th International short film festival Grennzland-Filmtage, Seld?S, Gernay 2025, p. 26-28.

14) 2025: Tzenev, Boyan. Cinema in Search of the Self. – In: Charlie Chaplin on Vitosha. The Shaping of Film Culture in Bulgaria and the Balkans between the World Wars. ISBN 978-619-7619-50-8

РЕЗЮМЕ: Текстът проследява българското кино в триетапен процес на формиране на своята Аз-овост в 20-те години на миналия век. Първоначално в тази „огледална фаза“ съществено се вписват интелектуалните кръгове с тяхното очарование по киното и ролята им в легитимирането му като сериозно изкуство. Следва влиянието на западните образци и особено на паралелно развиващото се в Германия кино на експресионизма, което освен в киното пряко през фигурата на Борис Грежов, вдъхновява и по-обхватно културния живот в България през 20-те години в литературата на диаболите. Другият етап от съзряването и формирането на своя Аз е чрез „гласното“ посягане на киното към литературата и културното наследство с два специфични примера – „Когато любовта говори“ (1927) на Панайот Кенков, който показва авторски подход в екранизирането на съществуващ литературен първоизточник, и „Коварната принцеса Турандот“ (1925) на Райко Алексиев, самобитна и периферна интерпретация, създадена да отрази моментно вдъхновение и очарование на автора, без претенция за задвижване на социални вълни.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: кино-литература, междувоенен период, Аз, авангардни течения, интерпретация

ABSTRACT: The text examines Bulgarian cinema in a three-stage process of forming its Self in the 1920s. At first, this “mirror phase” was significantly influenced by intellectual circles with their fascination with cinema and their role in legitimizing it as a serious art form. This was followed by the influence of Western models and especially the parallel development of German expressionism, which, in addition to influencing film directly through Boris Grezhov, also inspired cultural life in Bulgaria in the 1920s more broadly in the literature of the diabolist writers. The other stage of maturation and formation of the Self came when cinema reached out to literature and cultural heritage with two specific films – *When Love Speaks* (1927) by Panayot Kenkov, which demonstrates an original artistic approach in adapting an existing literary source, and *The Treacherous Princess Turandot* (1925) by Rayko Aleksiev, an experimental and peripheral interpretation, created to reflect the auteur’s momentary inspiration and fascination, without any claim to be an expression of social trepidations.

KEYWORDS: film-literature, interwar period, Self, avant-garde movements, interpretation

ПУБЛИКАЦИИ В НЕРЕФЕРИРАНИ ИЗДАНИЯ

1) 2025: Андонов, Красимир. Автор. “El tesoro de Varna”. В: списание “HISTORIA National Geographic”, Испания, брой юли 2025: автор, фотограф.

2) 2025: Манджуков, Александър: За танцът и неговата двойственост; статия, списание Танц бр.7, 2025г. стр.96-99

РЕЗЮМЕ: В статията авторът разсъждава върху танцът като физическа дейност и като форма на изкуство и за трудната уловимост в еднозначни категории. Манджуков разсъждава за парадоксите на присъствието на тялото в танца и публичните възприятия за това изкуство между възхищението и отрицанието.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: танц, танцов театър, тяло, телесност,

ABSTRACT: In the article, the author reflects on dance as a physical activity and as an art form and on the difficulty of being captured in unambiguous categories. Mandzhukov reflects on the paradoxes of the presence of the body in dance and the public perceptions of this art between admiration and denial.

KEYWORDS: dance, dance theater, body, corporeality

3) 2025: Nikolova, Kamelia. The influence of cinema and cinematic language in the theatre productions of Hrisan Tsankov and Nikolai Masalitinov in the late 1920s and the 1930s – CHARLIE CHAPLIN ON VITOSHA. The shaping of film culture in Bulgaria and the Balkan between World Wars. Proceedings from the Scientific conference Sofia: Institute of Art Studies, 2025, 233-246; ISBN 978-619-7619-50-8

ABSTRACT: The paper looks at some of the most significant productions by the two leading theatre directors in Bulgaria during the Interwar period – *Periphery* (1929) and *Liliom* (1936) by Hrisan Tsankov and *Hamlet* (1933, 1943) and *The Unknown Girl* (1935) by Nikolai Masalitinov – which employ means of artistic expression and strategies borrowed from the cinema. The examination aims to trace in what manner and to what extent the two directors include film techniques and elements from the cinematic language in the above-mentioned performances and, based on the findings in this study, to analyse the impact of cinema on the development of their theatrical aesthetic but also on theatre as a whole during the Interwar period. The paper places particular emphasis on considering the critics’ reviews and responses to these productions in the 1920s and 1930s, and the commentary related to the reception of the proposed relationship between the two arts by the theatre specialists and the audiences.

KEYWORDS: theatre and film, the use of film projections in theatre performances, montage and mise-en-scene

4) 2025: Русева, Нина. “Цветните мигове на Нина Русева „Цветът е едно от основните неща, които ме води в живота, може би.” “Аз съм тясно свързана с цвета.”

РЕЗЮМЕ: Самостоятелните изложби обхващат различни периоди от творчеството на авторката, като различни творчески търсения, както и експерименти, визуални решения, използва изграждайки картинната повърхност в различни формати, както мащабни, така и камерни формати в областта на живописата, търси взаимодействието на живописата със завладяващи и въздействащи на аудиторията пространства.

5) 2025: Стойчева, Светлана. За „магичните“ приказки на Николай Райнов и за издателския проект на „Миранда“. Предговор към: Николай Райнов. Самодивско царство. Български приказки, Т. 1. София: Миранда, 2025, с. 5-8.

6) Стойчева, Светлана. Сънните балади на Николай Райнов. Предговор към фототипно издание на „Очите на Арабия“ от Николай Райнов. София: Национална библиотека „Св.св. Кирил и Методий“, 2025, с. 5-22.

ABSTRACT: This is the second edition (more than 100 years after the first) of one of the landmark Symbolist books by Nikolay Raynov – The Eyes of Arabia (1918). The foreword provides an interpretation of the book's unique aesthetics, reflected also in the iconography of its self-illustrations. It also examines the intertextual connections in the text, which create a bridge between European modernism and the classical traditions of the East.

KEYWORDS: Symbolism, Symbolist ballad, intertext, self-illustrations, Nikolay Raynov

РЕЗЮМЕ: Това е второто издание (след повече от 100 години) на една от знаковите символистични книги на Николай Райнов – „Очите на Арабия“ (1918). Предговорът предлага интерпретация на специфичната естетика на книгата, отразена и в иконографията на автоиллюстрациите ѝ. Разгледани са и заложените интертекстуални връзки като мост между европейския модернизъм и източната класическа традиция.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: символизъм, символистична балада, интертекст, автоиллюстрации, Николай Райнов

7) 2025: Тюлева, Михаела. Публикуван научен доклад със заглавие „Диагностични методи подпомагащи куклотерапевтичния процес“ . Маскарадът и локалната общност : сборник с доклади от научната конференция, проведена в рамките на XXX Международен фестивал "Сурва" - Перник 2024 г. Международен фестивал на маскарадните игри Сурва. ISBN - 978-619-7645-29-3. COBISS.BG-ID – 70948104

РЕЗЮМЕ: В рамките на фестивала на маскарадните РИМ Перник организира научни конференции, в които изтъкнати преподаватели изнасят доклади.

КЛЮЧОВИ ДУМИ: Перник, Сурва, научна конференция.

ABSTRACT: As part of the masquerade festival, the Regional Historical Museum – Pernik organizes scientific conferences where distinguished scholars present reports.

KEYWORDS: Pernik, Surva, scientific conference.

НАУЧЕН РЕЦЕНЗЕНТ

1) 2025: Андонов, Красимир. Автор. “Да виждаш като фотограф”. В: “Снимащият човек” на Николай Трейман и Цочо Бояджиев. ISSN 978-619-933566-0-9

2) 2025: Andonov, Krasimir. Author. “To see like a photographer”. In: “The Man Who Photographs” by Nikolay Treiman and Tsocho Boyadzhiev. ISSN 978-619-933566-0-9

3) 2024: Божилова-Андонова, Маргарита. Научен рецензент. // Лицедей - сборник, съставител Александър Илиев, Пловдивски университет “Паисий Хилендарски”, Педагогически факултет, издателство “Elestra” 2024. ISBN 978-619-7292-25-1

БЮЛЕТИН НА НАТФИЗ ПУБЛИКАЦИОННА ДЕЙНОСТ

Под главната редакция и съставителство на

чл.-кор. проф. дфн. Мирослав Дачев

Гл. редактор:
Редакционна колегия

Борислава Маноилова
Десислава Орлова
Ирена Кърцелина

© Национална академия
за театрално и филмово изкуство „Кръстьо Сарафов“
София, 2025

ISSN 3033-0319
